18 ՄԱՅԻՍ 1995 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 91 (845)

Ազգ

Azg
armenian daily

Ժակ Շիրակը պաշտոնապես ստանձնեց նախագահությունը

ՓԱՐԻԶ, 17 ՄԱՅԻՍ, VOA: Այսօր Ելիսեյան պալատում հանդիսավոր պայմաններում տեղի ունեցավ նախագահական երդման արարողությունը: Մայիսի 7-ին ձայների 52 տոկոսով ընտրված Ժակ Շիրակը պաշտոնապես դարձավ Ֆրանսիայի 5-րդ հանրապետության 5-րդ նախագահ: Նախագահական իր առաջին ճառում Ժակ Շիրակը խոստացավ կատարել ընտրապայքարի ընթացքում իր տված խոստումները, մասնավորապես պայքար գործազրկության դեմ և հանուն տարբեր խավերի միջև միասնականության: ■

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը նշելու է Արմենական կուսակցության 110-ամյակը

Ռամկավար Ազատական կուսակցության պատմությունը սկսվում է 1885 թվականից (ծննդի հանգրվան), երբ Վանում հայ դիմադրական գաղափարախոսության ռահվիրաներից Մկրտիչ Խրիմյանի ու Մկրտիչ Փորթուգալյանի սաները՝ Մկրտիչ Ավետիսյան Թերլեմեզյանի գլխավորությամբ հիմնադրեցին Արմենական կազմակերպությունը: Նրանց միացան նաև Արմենակ Եկարյանը, Փանոս Թերլեմեզյանը, Արտակ Դարբինյանն ու բազմաթիվ ուրիշներ:

Հայ ազգային ազատագրական պայքարի ջատագով արմենականները անգնահատելի դեր ունեցան այդ պայքարի գաղափարախոսության զարգացման ու նախապատրաստման գործում: Արմենական կազմակերպությունն իր գործունեության առաջին իսկ օրվանից որդեգրեց խոհեմ գործելակերպ: Արմենականներն իրենց ուշադրությունը կենտրոնացրին առավելապես զինված՝ բայց ոչ ցուցական պայքարի ու կրթական շարժման կազմակերպման վրա, որով կարողացան կարճ ժամանակամիջոցում Վանում կուտակել զգալի քանակությամբ զինամթերք և պատրաստել անձնազոհ և ազգասեր մի սերունդ: Արմենական կուսակցությունը միանձնյա գլխավորողն էր Վանի 1886 և գլխավոր դերակատարներից 1915 թվականների համաժողովրդական ինքնապաշտպանական կռիվների: Արմենականների գործելակերպը, որը բխում էր տիրող ծանր պայմաններից, մեծ ընդունելություն գտավ ժողովրդական խավերի մեջ և Արմենական կազմակերպությունը, հիմնադրվելով Վասպուրականում, արագորեն տարածվեց նաև Արևմտահայաստանի մյուս գավառներում և Պարսկահայքում: Արմենական զուտ ազգային կազմակերպության առանձնահատկությունն այն է, որ հանդիսանալով Հայաստանի մայր հողի վրա ծլարձակած միակ կազմակերպությունը, ունեցավ իրատես և լրջախոհ գործելակերպ: Արմենականները կտրականապես մերժում էին դասակարգային պայքարը և սոցիալիստական ուսմունքը համարում անօգտակար հայության համար: Արմենական կուսակցության գաղափարական հայրը համարվող Մկրտիչ Փորթուգալյանի ստեղծած «Առաջադիմական միությունը» Վանում քաղաքային ընտրությունների ժամանակ պայքարում էր «Ազատական» կոչվող թեկնածուների համար:

1921 թվականի հոկտեմբերի 1-ին Պոլսում Ռամկավար Ազատական կուսակցության հիմնադրումը փաստորեն հինգ կուսակցությունների միաձուլումն էր՝ Արմենական, վերակազմյալ Հնչակյան, Հայ սահմանադրական ռամկավար, Ազատական և ժողովրդավարական կուսակցությունների: Արմենականությունը իրավամբ համարվում է ՌԱԿ-ի մայր երակը: Այդ կուսակցության հերոսական անցյալը մեծապես հարստացրել է ՌԱԿ-ի գաղափարական զինանոցը: Այսօր, Արմենական կուսակցության հիմնադրությունից 110 տարի անց, նրա դավանած սկզբունքների մեծ մասը չեն կորցրել իրենց արժեքն ու այժմեականությունը: Արմենական կուսակցությունը հայ քաղաքական մտքի մնայուն արժեքներից է և դրանով իսկ պատկանում է անհիշելի բոլորին:

Ռամկավար Ազատական կուսակցության հարուստ կենսափորձի ու ավանդույթների ժառանգորդ Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը ազգային հպարտության զգացումով իր հարգանքի տուրքն է մատուցում հայ առաջին քաղաքական կուսակցության հիշատակին և որոշում հանդիսավորապես նշել Արմենական կուսակցության հիմնադրության 110 ամյակը:

ԵՐԵՎԱՆ

Դավիթ Շահնազարյանը անակնկալ հրաժարական տվեց

Արտավազդ Մանուկյանի մահը նպաստե՞ց դրան: ՀՀ նախագահը խոստացավ հիմնավոր պատասխանել այսօր

ՍԱՄՍ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ,
ՏԻԳՐԱՆ ՍԱՀԱԿՅԱՆ,

Երեկ ԱԱՊՎ մամուլի ծառայության ղեկավարը զանգահարեց «Ազգ»-ի խմբագրություն և հերքեց նախորդ օրը մեր թերթում տպագրված «Փաստի» լուրը, նշելով, թե կալանավայրում մահացած Արտավազդ Մանուկյանի մահը ոչ մի կապ չունի ԱԱՊՎ-ի հետ, քանի որ ԱԱՊՎ-ում նա եղել է ընդամենը փետրվարի 28-ից մարտի 2-ը, որից հետո տեղափոխվել է ՆԳՆ քննչական մեկուսարան: Երեք անչափահաս զավակների հայր, 40-ամյա Արտավազդ Մանուկյանի մահը քաղաքական դիտորդների կարծիքով դարձավ նաև ԱԱՊՎ-ի պետի հրաժարականի պատճառներից մեկը: Երեկ ՀՀ նախագահի հրամանագրով, իր դիմումի համաձայն Դավիթ Շահնազարյանը ազատվեց ԱԱՊՎ-ի պետի պաշտոնակատարությունից: Նրա փոխարեն նախագահ Տեր-Պետրոսյանը մի այլ հրամանագրով ԱԱՊՎ-ի պետ նշանակեց Սերժ Սարգսյանին, նրան ազատելով պաշտպանության նախարարի պաշտոնից: Վերջինիս պաշտոնակատարությունները դրվեցին գեներալ-մայոր Միքայել Հարությունյանի վրա: Մինչդեռ, քաղաքական շրջանակների կարծիքով, ԱԱՊՎ-ի

պետի հրաժարականի բուն պատճառն ավելի խորն է և կապ ունի ԱԱՊՎ-ՆԳՆ-պաշտպանության նախարարություն լիազորությունների և իրավասությունների ճշգրտման հետ: Այդ պատճառով է թերևս, որ Դավիթ Շահնազարյանը չի համաձայնվել ստեղծված ոչ ցանկալի իրավիճակի հետ և հրաժարականի դիմել:

«Արտավազդ Մանուկյանի հետ կատարվածը կարելի է որակել որպես սպանություն մեկուսարանում», այս հայտարարությամբ երեկ ԱԻՄ-ի գրասենյակի հարակից դահլիճում կայացած մամուլի ասուլիսում հանդես եկավ ՀՀ ԳԽ պատգամավոր Գառնիկ Իսագուլյանը: Նրա ասելով, Մանուկյանը հրաժարվել է ցուցմունքներ տալուց և իրեն վերագրվող մեղադրանքներից: Ըստ պատգամավորի, նրան ներկայացվել են թմրաքիմքեղով զբաղվելու, «Դրո» կառույցի ստեղծման և սպանության մեղադրանքները: Իսագուլյանի հրավերով մամուլի ասուլիսին ներկա փաստաբան Ռուբեն Սահակյանը ասաց, թե Մանուկյանին բռնել են 1994 թ. դեկտեմբերի 2-ին, Մոսկվա քաղաքում թմրանյութեր տեղափոխելու պատրվակով, այնուհետև 1995 փետրվարի 28-ից մարտի 3-ը նա գտնվել է ԱԱՊՎ մեկուսարանում, որից հետո տեղափոխվել է ՆԳՆ մեկուսարան:

Տես ▸ էջ 2

Հիդրոկայանների կառուցման «Հայէներգո»-«Հայ-Դրո» պայմանագիր

Մայիսի 17-ին ՀՀ կառավարության համաձայնությամբ Էկոնոմիկայի նախարարությունում, Էկոնոմիկայի, էներգետիկայի և վառելիքի նախարարությունների, «Հայէներգո» պետական ձեռնարկության և ամերիկյան «Հայ-Դրո» («Հիդրո») ընկերության միջև նախապատրաստվել պայմանագիր, որով նախատեսվում է Դեբեդ և Ձորագետ գետերի վրա կառուցել հիդրոկայանների կասկադ: Պայմանագրի ստորագրմանը հաջորդեց ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարար Արմեն Եղիազարյանի մամուլի ասուլիսը, որի ժամանակ նա հայտարարեց, որ պայմանագրի տեքստը ներկայացվելու է ՀՀ կառավարության հաստատմանը, որից հետո կառավարությունն իր հերթին ամերիկյան հիշյալ ընկերության հետ կստորագրի պայմանագիր փոխադարձ պարտավորությունների մասին: Կառավարությունը «Հայ-Դրո» ընկերությանը կտրամադրի ազատ տրանզիտի իրավունք և չի խոչընդոտի էլեկտրաէներգիայի արտահանմանը այլ երկրներ: «Հայ-Դրո» ընկերության գործադիր տնօրեն Հար[...] [...]լիքյանը հայտնեց, որ Հայաստ[...] [...]կառուցվելիք հիդրոկայան[...] [...]ամար արժողությունը կազմ[...] [...]0 մլն. դոլար: Այդ արժեքը փո[...]ությունը չի կրի մոտավորապես 25 տարվա ընթացքում: Գումարի գոյացման աղբյուրներից են Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկը և մի շարք ամերիկյան մասնավոր ֆիրմաներ: Էներգետիկայի և վառելիքի նախարար Միրոն Շիշմանյանն ավելացրեց, թե հայկական կողմը կցանկանար, որ հիդրոկայանների կառուցման գործում ընդգրկվեն բացառապես հայ մասնագետներ:

ԱՆԱՀԻՏ ՄԱՐՏՈՅԱՆ

ՏԱՐԱԾՔ

Սարաևոն ծանր ռմբակոծումների թիրախ

ՍԱՐԱԵՎՈ, 17 ՄԱՅԻՍ, WSJ: Երրորդ օրն է, որ Բոսնիայի մայրաքաղաքը ռմբակոծվում է շրջակա բլուրներից: Այսօր վա ռմբակոծություններին զոհ գնացին 5 մարդ, վիրավորվեց 26-ը, որոնցից 2-ը՝ խաղաղապահ ուժերից: ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Բուտրոս Ղալին հայտարարեց, թե մտադիր է Բոսնիայում գտնվող 22 հազար խաղաղապահներին կրճատել և վերախմբավորել, պատճառաբանելով, որ կռիվների էսկալացիան անկարելի է դարձնում նրանց առաքելությունը:

Ուորեն Քրիստոֆեր. Անհանգիստ ենք Ռաֆսանջանիի հավաստիացումները

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 17 ՄԱՅԻՍ, WSJ: Մ. Նահանգների պետքարտուղար Քրիստոֆերն այսօր «ամբողջությամբ անհամոզիչ» որակեց Իրանի նախագահ Հաշեմի Ռաֆսանջանիի նախորդ օրն արած հայտարարությունն այն մասին, որ Թեհրանը հետամուտ չէ միջուկային զենք ձեռք բերելուն: Պետքարտուղարի կարծիքով, Իրանը կարող է վերջ տալ իր հասցեին եղած վերագրումներին, դադարեցնել միջուկային տեխնոլոգիայի որոնումները: Ինչպես հայտնի է, Մոսկվայում մայիսի 10-ին կայացած Ելցին-Քլինթոն գագաթնաժողովի գլխավոր հարցերից մեկն էր Ռուսաստանի կողմից Իրանին վաճառվող միջուկային ռեակտորականի պարագան:

ԲՐՅՈՒՍԵԼ, ԼՈՍ ԱՆՋԵԼԵՍ

Եվրամիությունը 9 միլիոն դոլլար օգնություն է տալիս Հայաստանի և Ադրբեջանի կարիքավորներին

ԲՐՅՈՒՍԵԼ, 16 ՄԱՅԻՍ, ՌՈՅԹԵՐ: Եվրոպական միությունը երեքշաբթի օրը հայտարարեց, թե որոշել է 9 միլիոն դոլլարի (7.65 մլն. էկյու) մարդասիրական [...]նություն տրամադրել Ղարաբաղի կապի 2 երկրների՝ Հայաստանի և Ադրբեջանի կարիքավորներին: Հայտարարության մեջ ասվում է, թե այդ օգնությունը, որը տրվելու է սննդեղենի ձևով, նպատակ ունի թեթևացնելու տեղափոխված բնակչության՝ փախստականների հոգսերը: Համաշխարհային սննդի ծրագիրը (World Food Programme) հաշվել է, որ նշված 2 երկրներում այս գարնանը 750 հազար մարդկանց սով է սպառնում: Եվրոպական միության հանձնաժողովի համաձայն, սննդեղենը բաշխվելու է Հայաստանում Կարմիր խաչի միջազգային ֆեդերացիայի, Կարմիր խաչի ընկերությունների, «Օքս» առաքելության (Դանիա) և «Ազնավուրը Հայաստանին» կազմակերպության միջոցով, մինչ Ադրբեջանում այդ պատասխանատվությունը վստահվելու է գերմանական Արբայտեր Սամարիտեր բունդ և դանիական Կարիտաս կազմակերպություններին: Խմբագրության տրամադրության տակ գտնվող այլ աղբյուրներից պարզվում է, որ օգնությունն ընդգրկելու է հացահատիկ[...]ներ, ձեթ, շաքար, կաթի փոշի, [...] բարձր պրոտեին պարունակող բ[...]վիտ և մսի պահածո:

Անվստահություն քվե Վաչե արք. Հովսեփյանին

Լոս Անջելեսից տեղեկացնում են, որ մայիսի 6-ին, շաբաթ օրը, Հայաստանյայց եկեղեցվո Մ. Նահանգների Արևմտյան թեմի (Կալիֆորնիա) տարեկան ընդհանուր ժողովի նիստում, անվստահություն է հայտնվել թեմակալ առաջնորդ Վաչե արք. Հովսեփյանին, [...]ջի հետևանքով առաջիկա տարի թեմակալ առաջնորդի ընտրություններ տեղի կունենան թեմում: Ըստ տեղի եկեղեցական կանոնադրության նիստում վստահության քվե ստանալու դեպքում Վաչե արքեպիսկոպոսի իշխանությունը ինքնաբերաբար կշարունակվեր ևս 7 տարի: Նիստի ընթացքում տեղի են ունեցել նաև թեմական խորհրդի անդամների մասնակի ընտրություններ, այլոց շարքում չի վերընտրվել նաև խորհրդի ատենապետը՝ Վարդգես Բարսամը:

Ձերբակալվել է «Նորինվեստ» ընկերության ղեկավարությունը

1995 թ. մայիսի 13-ին ձերբակալվել են «Նորինվեստ» ֆինանսական ինվեստիցիոն ընկերության վարչության երեք անդամներ նրա նախագահ Արմեն Մարտիրոսյանի գլխավորությամբ: Ձերբակալվածները կասկածվում են ֆինանսական գործարքներում խախտումներ կատարելու մեջ: Ընկերության նախագահին մոտ գտնվող աղբյուրներից հայտնի է դարձել, որ ձերբակալությունը անսպասելի է եղել և, մասնավորապես, հարված է հասցնում ընկերության բազմաթիվ ավանդատուների շահերին: Ձերբակալումը հարցականի տակ է դնում ֆիրմային խոշոր վարկեր տրամադրելու շուրջ արդեն ավարտին մոտեցող բանակցությունները, ինչպես նաև Գերմանիայից ընկերության հասցեով արտասահմանի խոշոր խմբաքանակի ստացումը: «Նորինվեստը» Հայաստանի խոշոր ընկերություններից մեկն է, որը զբաղվում է ֆինանսական, առևտրական և արտադրական գործունեությամբ: Սկսած 1994 թ.-ի դեկտեմբերից ընկերությունը ֆինանսական մեծ դժվարություններ է կրում, մասնավորապես, բարձր տոկոսներով վերցված ավանդները վերադարձնելու անհնարինության պատճառով: ԵՏ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ տեղական

Սկիզբը էջ 1

[illegible]

ԵՐԵՎԱՆ

Դավիթ Շահնազարյանը անակնկալ հրաժարական տվեց

Արտավազդ Մանուկյանի մահը նպաստե՞ց դրան
ՀՀ նախագահը խոստացավ պատասխանել այսօր

[illegible]

ԱՆՑՈՒԴԱՐՁ

Պիտեր Թոմսոնը կփոխարինի Հարրի Գիլմորին

Կփոխվի՞ արդյոք ԱՄՆ դիրքորոշումը

ԱՄՆ-ից ստացված ոչ պաշտոնական տեղեկությունների համաձայն, այս տարվա հուլիս ամսին Երեւան կժամանի Հայաստանում ԱՄՆ արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Պիտեր Թոմսոնը՝ այդ պաշտոնում փոխարինելով դեսպան Հարրի Գիլմորին: Պիտեր Թոմսոնի թեկնածությունը գրեթե հաստատվել է ԱՄՆ սենատի կողմից: Այլ կերպ ասած, նրա նշանակման հիմնական որոշումն ընդունված է, բացակայում են միայն ձեւական բնույթ կրող, բայց անհրաժեշտ ստորագրությունները:

Պիտեր Թոմսոնն արդեն իսկ հայտարարել է, թե Հայաստանում պաշտոնավարության ընթացքում ուշադրության կենտրոնում կպահի մարդու իրավունքների հարցը: Հայտնի է, որ պրն. Թոմսոնը մարդու իրավունքների պաշտպանության մասնագետ է, եւ այդ առումով, դիվանագիտական աշխատանքի լուրջ փորձ է ձեռք բերել Չինաստանում եւ նախկին Հարավսլավիայում, ինչպես նաեւ Ռուսաստանում եւ Վիետնամում: Եղել է հատուկ դեսպան Աֆղանստանում՝ սովետա-աֆղանական պատերազմի ժամանակ: Տիրապետում է հինդու եւ չինարեն լեզուներին, սովորում է հայերեն: Ամուսնացած է, ունի երկու երեխա:

Դիտորդների կարծիքով, նման դիվանագետի նշանակումով, Միացյալ Նահանգները փորձելու է հավասարակշռել Երջանից՝ եւ հատկապես Հայաստանից ԱՄՆ-ի պետդեպարտամենտ ուղարկվող լրատվությունը: Նկատի է առնվում այն հանգամանքը, թե դեսպան Հարրի Գիլմորը լավ հարաբերություններ ունի Հայաստանի իշխանությունների հետ, եւ շատ հաճախ Վաշինգտոնին տված նրա գնահատականները տարբերվում են Երեւանում ամերիկյան դեսպանությունից ուղարկված այլ գնահատականներից, ինչպես նաեւ Երջան այցելած կոնգրեսականների ստացած տպավորություններից: Ուստի, նոր դեսպանի նշանակումով, Միացյալ Նահանգները կփորձի ավելի կոշտ դիրքորոշում որդեգրել՝ Հայաստանում մարդու իրավունքների ոտնահարումների հարցում: Ընդ որում, այդ փաստը ինչ որ չափով կարող է նպաստել նաեւ Վաշինգտոնի հայկական լոբբիի աշխատանքին: Հայտնի է, թե Երջանից ստացվող լրատվության հարցերում ԱՄՆ պետդեպարտամենտն ավելի ծանրակշիռ է համարում Բաքվի ԱՄՆ դեսպանից ստացված տեղեկատվությունը, համարելով այն իրականությանն ավելի մոտ:

Ամեն դեպքում, նոր դեսպանը կզբաղվի նաեւ Թուրքիայի կողմից Հայաստանի ցամաքային ուղիների շրջափակման, ինչպես նաեւ Ղարաբաղյան խնդրի խաղաղական կարգավորման հարցերով:

Թոմսոնն անշուշտ կշարունակի նաեւ դեսպան Գիլմորի անմիջական մասնակցությամբ մեծ թափ ստացած մարդասիրական օգնության ծրագրերին աջակցելու քաղաքականությունը: ԱՄՆ-ի սենատի արտաքին հարաբերությունների կոմիտեում ունեցած իր ելույթի ժամանակ նա նշել է, թե ԱՄՆ-ը մինչեւ օրս Հայաստանին հատկացրել է 460 մլն դոլլարի տեխնիկական եւ մարդասիրական օգնություն, ինչը համեմատական կարգով գերազանցում է ԱՊՀ մյուս հանրապետություններին տված օգնության ծավալը: Մյուս բնագավառը, որին նոր դեսպանը կփորձի նոր որակ հաղորդել, հայ-ամերիկյան երկկողմ հարաբերություններն են: Առայժմ դեսպան Գիլմորին հաջողվել է այդ ոլորտում դրական արդյունքների հասնել: Կկարողանա՞ արդյոք Պիտեր Թոմսոնը նպաստել այդ հարաբերությունների զարգացմանը, թե ոչ, ցույց կտա ժամանակը: Այդ խնդրում անշուշտ որոշիչ դեր կխաղան Հայաստանի ներքաղաքական զարգացումները, այդ թվում՝ մարդու իրավունքներն ու խոսքի մամուլի ազատությունը:

ՏԻԳՐԱՆ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Բուժհաստատություններն ի զորու են մեղմել աղետների հետեւանքները

...ընթացքում աշխարհի տարբեր երկրներում տարերային աղետների հետեւանքով զոհվել է շուրջ 3 մլն մարդ: Այդ երկրների տնտեսությունները կրել են 100 ավոր մլրդ դոլլարների կորուստ: Աղետները համեմատաբար մեղմ հետեւանքներ կունենային, եթե դրանց դիմակայման գործում բուժհաստատությունների աշխատանքներն ավելի համակարգված ընթանային, իսկ բուժաշխատողների պատրաստվածությունը գտնվեր բարձր մակարդակի վրա: Հենց այդ թեմային էր նվիրված մայիսի 17-ին ՀՀ արտակարգ իրավիճակների պետական վարչությանն առընթեր կադրերի վերապատրաստման ինստիտուտում սկսված սեմինար դասընթացը, որին մասնակցում էին հանրապետության տարբեր բուժհիմնարկների գլխավոր բժիշկներ եւ նրանց տեղակալները: Ելույթներում արծարծվեցին բուժհաստատությունների եւ բնակչության բուժսպասարկման կետերի ինժեներատեխնիկական ապահովման հուսալիության, համազգային աղետների դեպքում զինվորական եւ քաղաքացիական բուժհիմնարկների համագործակցության, արտակարգ իրավիճակներում հոգեբանական կայունության ապահովման եւ մի շարք այլ հարցեր:

Մայիսի 18-ին սեմինարը կշարունակի իր աշխատանքները:

ԿԱՐԵՆ ՄԱՐՏՈՅԱՆ

Վետերանները այնուամենայնիվ օգտվում են որոշ արտոնություններից

Խմբագրությանը հասցեագրված նամակում ՀՀ գիտությունների ակադեմիայի մի խումբ պատերազմի վետերաններ հայտնում են, թե նամակ են ղրկել ՀՀ նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանին, ՀՀ ԳԽ նախագահ Բ. Արարքցյանին եւ ՀՀ կառավարության նախագահ Հ. Բագրատյանին, պարզելով իրենց կրած հուսախաբությունը փոխվարչապետ Վիգեն Չիթեչյանի ապրիլի 28-ին ՀՀ գիտ. ազգային ակադեմիայի նիստերի դահլիճում ֆաշիզմի դեմ տարած հաղթանակի 50-ամյակի առիթով պատերազմի վետերանների հետ ունեցած հանդիպումից: Վետերանների ասելով, իրենք ակնկալել են, որ փոխվարչապետն այդ հանդիպմանը որոշակի խոստումներ կտա մեր նորաստեղծ պետության կողմից վետերաններին տրվելիք մարդասիրական օգնության մասին, որտեղ վերջիններս գոնե «զառամյալ հասակում» զերծ մնան իրենց աշխատավարձից հարկվող պահումներից:

Մեզ հայտնի է, թե ինչ պատասխան է տրվել նամակագիրներին վերոհիշյալ բարձրագույն պաշտոնյաների կողմից, սակայն մեր կողմից պարզելու համար հարցը դիմեցինք ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական ապահովության նախարարություն, որտեղից փոխնախարար Գեղամ Ղարիբջանյանը հաղորդեց, որ վետերանների աշխատավարձից այդ պահին գործող նվազագույն աշխատավարձի տասնապատիկից հարկ չի գանձվում, իսկ ավել աշխատավարձի դեպքում գանձվում է գործող կարգով՝ 18 տոկոս: Պրն. Ղարիբջանյանը ավելացրեց նաեւ, թե վետերանները վայելում են նաեւ մի շարք այլ արտոնություններ, որոնցից հիշեց քաղաքային տրանսպորտից ձրի օգտվելու որոշումը:

Նախընտրական քարոզչությունը սկսվել է սահմանված ժամկետից շուտ

[illegible]

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է սարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7-8852) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ տառատեսակը ՊՕՂՈՍ ՂԱԶԱՐԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորումը
«Ազգ» թերթի
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **տեղական**

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ

Հանդիպում կլոր սեղանի շուրջ Ազգային ժողովի պատգամավորներ առաջադրող որոշ կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ

Ձեզ ենք ներկայացնում այդ կազմակերպությունների սկզբունքները ու նախընտրական պլատֆորմը

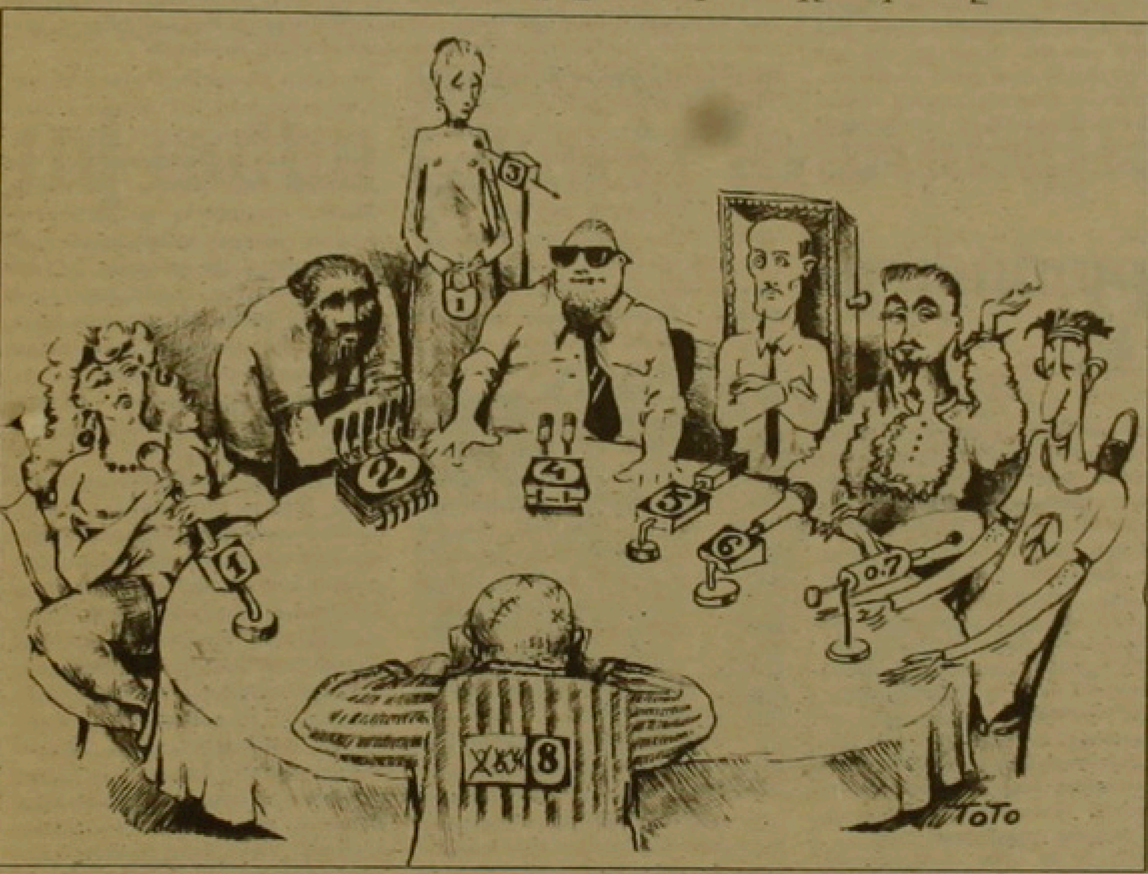

1. Հայաստանի ազատ անկախ կանանց բարեգործական միության պլատֆորմը.

ա) Խորհրդարանի բոլոր պատգամները բավարարել,

բ) Բացել հասարակական վայրեր ինչպես արտասահմանում, այնպես էլ Երեւանում,

գ) Աղախինների գործողությունները կատարել հայ կնոջ վերաբերյալ:

2. «Քանակ» առեւտրական բլոկի պլատֆորմը.

ա) Ամեն ինչ վաճառել,

բ) Հայաստանում բոլյատել դոլարի տոլագրություն,

գ) Կառչերները հանձնել ձեռներեց մարդկանց:

3. Հայ կույսերի կոմիտեի պլատֆորմը.

ա) Ամեն ինչ անփոփոխ թողնել,

բ) Բավարարվել եղածով,

գ) Դաստիարակել կույս սերունդ:

4. Գերագույն ընկերների ախոյանության պլատֆորմը.

Հարց չկա:

5. Դագաղագործների հայրենասիրական ընկերության պլատֆորմը.

ա) Աշխատանքով ապահովել Հայաստանի բոլոր բնակիչներին,

բ) Անցկացնել բնակչության բլիթ ճշման համահավաք,

գ) Մահ կամ ազատություն:

6. «Փերուշան» ցլաների շարժման պլատֆորմը.

ա) Բանակի հարցը պետք է լուծել,

բ) Ազատ ամուսնություններ,

գ) Հայաստանին ավելի շատ կրեմներ:

7. «Ջոնդ» ասոցիացիայի պլատֆորմը.

ա) Շատացնել արտասահմանից ներմուծվող դեղերի տեսականին,

բ) Արմկլիչների մեծածավալ հում,

գ) Կանեփի պլանտացիաների զարգացում եւ արտասահմանյան տեխնոլոգիաների ներմուծում:

8. Տոժած հոգեկան հիվանդների կուսակցության պլատֆորմը.

Գլխավոր բժշկից շատ բան է կախված:

ԹԲԻԼԻՍԻ

«Կանաչները» պահանջում են հայկական ԱԷԿ-ի միջոցները տրամադրել ՋԷԿ-երին եւ նոր ՀԷԿ-երին

ԹԲԻԼԻՍԻ, 17 ՄԱՅԻՍ, ՍՆԱՐԲ, BGI: Եվրախորհրդարանի «Կանաչները» հավանաբար կդիմեն Հայաստանի կառավարությանը հայկական ԱԷԿ-ի վերանորոգման համար տրամադրված միջոցները ջերմակայանների եւ ՀԷԿ կառուցելու համար օգտագործելու առաջարկությամբ: Այդ կարծիքն է հայտնել BGI վրացական գործակալությանը եվրականաչների ներկայացուցիչ Անդե Բուրը Թբիլիսիում օրերս անցկացված եվրախորհրդարանի, Անդրկովկասի, Ռուսաստանի եւ Ուկրաինայի «Կանաչների» սեմինարի ժամանակ:

Հայկական ատոմային կայանի հարցը անհրաժեշտ է լուծել «Կանաչների» Սոֆիայում հանդիպումից առաջ, որը տեղի է ունենալու այս տարվա հոկտեմբերին, ասել է Ան դե Բուրը: Վրաստանի «Կանաչների» կուսակցության գլխավոր քարտուղար Զուրաբ Ժվանիայի ասելով, սեմինարի մասնակիցները Եվրախորհրդարանին առաջարկել են կատարել անկախ փորձաքննություն: «Մենք գտնում ենք, որ Անդրկովկասի տարածքում չի կարելի թաղել միջուկային թափոններ», ասել է Ժվանիան:

ԵՐԵՎԱՆ

Պատգամավորության թեկնածուի որդին ձերբակալվել է

Հայաստանի Գիտա-արդյունաբերական եւ քաղաքացիական միության (ԳԱՔՄ) նախընտրական արշավի անցկացման շտաբից Նոյյան տապան գործակալության թղթակցին հայտնեցին, որ մայիսի 16-ին, ժամը 19.00-ին «գազրախտության համար» իր տան մոտ ոստիկանության կողմից ձերբակալվել է 20-ամյա Քրիստ Գասպարյանը՝ 50-րդ ընտրատարածքում ԳԱՔՄ-ի կողմից պատգամավոր առաջադրված Մանուկ Գասպարյանի որդին: Ձերբակալման պահից մինչեւ գիշերվա ժամը 02.00-ը Քրիստ Գասպարյանը գտնվել է խորհրդային շրջանի ՆԳ բաժնի Չեյթունի բաժանմունքում: Նույն ընտրատարածքում մտադիր է առաջադրվել Հայաստանի Գերագույն խորհրդի ներկայիս նախագահ Բաբկեն Արարքցյանը: ԳԱՔՄ խորհրդի նախագահ Աղասի Արշակյանը հայտարարել է, որ ճիշտ չէր լինի այս միջադեպը մեկնաբանել իբրեւ հիշատակել Բ. Արարքցյանի անունը, որը, Ա. Արշակյանի համոզմամբ, ոչ մի առնչություն չունի կատարվածի հետ: Սակայն, ԳԱՔՄ-ի ղեկավարի կարծիքով, ոստիկանության աշխատակիցները, որոնք «կիրառում են աշխատանքի մեջ ծանոթ մեթոդներն ու ոճը, ծառայողական ավելորդ եռանդ դրսեւորելով, պետք է մտածեին իրենց քայլի հնարավոր հետեւանքների մասին, որոնք կարող էին հարված հասցնել Բաբկեն Արարքցյանի իմիջին»: Մայիսի 17-ի ժամը 12.00-ի դրությամբ ԳԱՔՄ-ն Քրիստ Գասպարյանի ազատարձակման մասին տեղեկություն չուներ:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

Նախընտրական խորհրդակցություն Գորիսում

ՀՀ Ազգային ժողովի ԿԸՀ-ի անդամներ Վահան Ասլանյանը, Վահագն Սուկույյանը, Վաղարշակ Մանուկյանը մայիսի 16-ին Գորիսում անցկացրին խորհրդակցություն, որին մասնակցում էին Վայքի, Սիսիանի, Գորիսի, Կապանի ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների ներկայացուցիչներ: Նախեւառաջ պարզաբանումներ մտցվեցին պատգամավորական թեկնածուների առաջադրման պաշտոնաթերթիկներում տեղ գտած տեխնիկական եւ խմբագրական վրիպումների մասին, որոնց անտեսելը կարող էր բյուրիմացությունների տեղիք տալ: Եղան բազմաթիվ հայտարարություններ: Ներկայացվեցին ընտրատարածքային հանձնաժողովների պետբյուջեով նախատեսված ֆինանսական ծախսերը: Դրանք անբավարար են: Օրինակ, տրանսպորտային ծախսերի համար նախատեսվում է 9 հազար դրամ միայն, մինչդեռ կան ընտրատարածքներ, որոնք ընդգրկում են հեռավոր լեռնային գյուղեր: Խորհրդակցության մասնակիցների արձագանքին ԿԸՀ-ի անդամ Վահան Ասլանյանը պատասխանեց. «Այս հարցով բոլորիդ կարող եմ միայն ցավակցել»: Բացառված չէ, որ սահմանադրության հանրաքվեի առիթով կառավարությունը կհատկացնի ֆինանսական միջոցներ: Բուռն քննարկումներ եղան թիվ 147 ընտրատարածքի վերաբերյալ եւ խորհրդակցությունը վարողները ստիպված էին դուրս հրավիրել պատգամավորական թեկնածուներին, որոնք հրավիրված չէին:

ՍԵՐԳԵՅ ՊԱՊԻՎԵՐՅԱՆ, Գորիս

Աստղաքաղաք. Վայ էն մարդուն էս աշխարհում...

Կապիտալիզմը քանդեցին, շինեցին սոցիալիզմը: Սոցիալիզմի հիմքի վրա շինում էին կոմունիզմը: Հետո կիսատ թողին եւ վերակառուցեցին սոցիալիզմի հիմքը: Հետո վերակառուցումը քանդեցին եւ կապիտալիզմի մնացուկներից կառուցում են արտասահմանյան ծածկոցով շուկա... Այդ ո՞ր փաղբարոյախոսն է, որ ծուլությունը դասում է արատների թվին: Ի հակադրություն ստրկատիրական եւ ֆեոդալական աշխատանքի հերոսների՝ կապիտալիստական աշխատանքի հերոսները պայքարում են իրենց աշխատավարձային եկամուտները հարկ եղածին չափ թարծրացնելու համար: Նորաթուխ կապիտալիզմի պարապրջանում աշխատանքի ժամերին խմում են: Սոցիալիզմի ժամանակ այդ պարագայում ստխմատ էին խաղում: Հետաքրքիր է՝ աշխատանքի ժամերին կողմնակի ի՞նչ գործով էին զբաղվում ֆեոդալական եւ ստրկատիրական հասարակարգերում: Կենսաէներգիայի ճգնաժամի դեպքում, երբ անկում է ապրում նրա օգտակարության գործակիցը, աճում է աշխատասայացությունը: Առաջ ե՛ւ գները, ե՛ւ ռոճիկը, ե՛ւ աշխատանքը սուտ էին: Հիմա գներն անկեղծացան լկտիաբար, ռոճիկը՝ կիսով չափ, աշխատանքն՝ ազնվորեն: Լա՞ցենք, թե՞ խնդանք: Աշխատանքը գեղեցկացնում էր մարդուն: Դիմահարդարման դասընթացը կիսատ թողած լինելու պատճառով նույնը չի հաջողվում աշխատավարձին: Աշխատանքային եռագույն դրոշի շնանշանով հնարավոր է պարգեւատրել գործազրկության առավելագույն ստաժ ունեցող անձնավորություններին: Անգործության լավագույն կերտն այն է, որ վաղվա օրը այսօր են անում:

Առեւտրի փաստակավոր գործիչը խորհրդարանում հարց է հարուցել, որ սոցիալիզմի օրոք «սպեկուլյանտ» գրպարտաբանությամբ անվանարկված ազնիվ գործունեության տարիները հաշվի առնվեն աշխատանքային ստաժ եւ

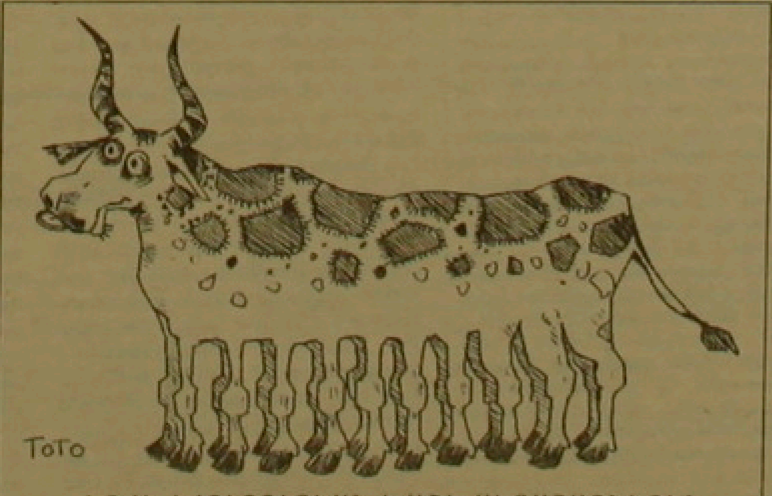

ԿՈՎԻ ԷՎՈԼՅՈՒՑԻԱՆ ԽԱՇԻ ՍԻՐԱՀԱՐՆԵՐԻՆ

հաշվի առնվեն թոշակի անցնելու ժամանակ: Եւ հիրավի աշխատանքային հոպարտությամբ պետք է լցվի այն անձնավորությունը, որը նույն գործարանում 40 տարի աշխատել է իբրեւ գանձապահ: Թոշակառու հաշվապահների համար, համենայն դեպս, նախատեսված է մի լավ զբաղմունք. ծանոթների աշխատանքն են հաշվում:

Գների համեմատությամբ աշխատավարձը տխուր զավեշտ է: Իսկ գոյություն ունի՞ այդ վիճակի ուրախ ողբերգությունը, երբ աշխատավարձն ընդամենը գնալ-գալու ուղեվարձն է: Մարդը աշխատանքով է գեղեցիկ, բարձր աշխատավարձով՝ էլ ավելի: Աշխատանքի բանաստեղծականությունը նրա անիմաստ լինելու կարողության մեջ է: Այն օրվանից, ինչ մեզանում մարդն անցավ աշխատանքի կապիտալիստական ոճին, աշխատանքը զրկվեց պոռոտագանդյան լու եւ գովերգվելու պահանջից: Ինչպիսի ազնիվ թեմայից զրկվեցին նաեւ ստեղծագործողները... Շաբաթօրյակներով ծածկում են հիգիենայի համար քաղխորհրդի յուրացրած գումարների ծերքվածքը: Ստրկատիրության ժամանակ բոլոր օրերը շաբաթօրյակ էին՝ այն տարբերությամբ, որ կերակրում էին առաջ եւ հետո: Արտահայտելով իր համերաշխությունը համապատասխան ընդդիմությանը, ժողովուրդը դուրս չեկավ հակակոմունիստական շաբաթօրյակի:

Եթե աշխատանքն է, որ կապիկին մարդ է դարձրել (Ֆ. Էնգելս), ապա ինչո՞ւ չաշխատող մարդը նորից կապիկ չի դառնում:

Մարդ կա՝ աշխատում է ուտելու համար, մարդ կա, որն ուտում է աշխատելու համար: Մարդ էլ կա, որը խմում է՝ չուտելու համար... Երբ սոխն ու կարտոֆիլը նախապես իմանային իրենց (շուկայական) գինը, ապա գոռոզանալուց ծառի վրա պտուղ բուսնեին: Ինչ կաթն ու ձուն թանկացան, կովն ու հավը մեծամտացան եւ պահանջեցին մայրիշխանություն: Կովերի կաթը կտրվեց կոլտնտեսական դրախտի հանդեպ իրենց ունեցած վշտալի կարոտից: Անկաթ Հայաստանի գործազուրկ կթվորուհիներին, նոյյասի կարգով, տրամադրվելու է կարի փոքր: Դարի հարցը, համենայն դեպս, մնում է նույնը. կաթն ինչո՞ւ է սպիտակ, երբ կովի կերած խոտը կանաչ է: Առաջադրվում է հետեւյալ պատասխանը՝ որովհետեւ կովի փորում ծակել արտադրող գեղձեր են գործում: Այնուամենայնիվ, հարկավոր է զարկ տալ անասնապահության, որպեսզի կոտրելու բան լինի կոլտնտեսական կարգերի հաստատվելու դեպքում: Գյուղացին, կոլտնտեսության շրջանում եւ սեփականաշնորհումից հետո, այնպիսին եղավ, որ բանվորը զղջաց, որ իր գինանշանը չի եղել մուրճն ու մանգաղը: Կոլտնտեսականները բարձր բերք չէին ստանում, որովհետեւ նրանց վրա չէին կրակում հարեւան արտասահմանից: Ի՞նչ արժեր խնձորի կիլոն, երբ իր համաստեղության համապատասխան ժլատ օծը մի հասն առաջարկեց Եւային եւ Ադամին: Առաջ հին շորն ընկույզի հետ էին փոխանակում: Հիմա ընկույզը նոր շորի հետ էլ չեն ուզում փոխանակել: Մեր կառավարության կողմից նախագծուշական նոտա է ներկայացված եղնիկին, քանի որ միջամտելով մեր երկրի ներքին գործերին, իր անձրեւներով խախտում է ցրի պետական վաճառքի պլանը գյուղացիներին: Այդուհանդերձ, գյուղատնտեսական ապրանքների թանկությունը զորացրեց բնակչության սերը դեպի հողն ու հողամասը: Օրական հարյուրավոր մարդիկ անցնում են սահմանը ... ոչ պետականը, այլ չքավորության սահմանը: Ինչո՞վ են զբաղված սահմանապահները: Գների վրա անհրաժեշտորեն սահման դնել պետական առատության բացակայության դեպքում, ինչ ասես որ չի թափվի բնակչության գլխին, որն ընկել է «անհյուրընկալ պատերը սեւ» կարիքի մեջ: Աղքատությունն այնքան համատարած է, որ նորմալ բարեկեցությունն անգամ մտել է սասանայի գայթակղությունների շարքը: Եվ նորընծա աղքատին մնում է բացականչել՝ «Ավաղ փառաց անցավորի»:

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ՆԱՍԻՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

հղացար

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Բլեյանական «նորարարությունները» մի՞թե անսահման են

Սոս Բլեյանի անունը 80-ական թթ. կեսերից հայտնվեց կուսակցական, երիտասարդական ու մանկավարժական մամուլի էջերում: Երկնագույն էկրանի ու ռադիոյի տարբեր ալիքներով տարածվում էին նրա գիլ ծայնի ելևէջները: Երևանի «Մխիթար Սեբաստացի» կրթական համալիրի ժողսադեղ ու կենտրոնակ տնօրենն առանց հոգնելու եւ դադարի պատմում էր լուսավորության անդաստանում ծեռ բերած իր հայտնագործությունների եւ նորույթների մասին, կանխատեսում անելիները: «Կրթարանի հիվանդությունը խորացել է գրեթե անդարմանելի վիճակում» (բացականչում էր նա), «դպրոցում կատարվող գործընթացը ենթակա է վիրահատության եւ ոչ թե թերապեւտիկ միջամտությանը» (ընդգծում էր), «երեխաների դպրոցական կրթության գործը շատ ավելի անմխիթար վիճակում է, քան պատկերացվում է» (ավելացնում էր):

Հիշեցնում էր, որ ճանապարհի կա-անցնելու, մեծ ճանաչարհ. Ընում դըդրության առաջնահերթ բերացումներն ու բացերը:

Վիճակը գոնե մասամբ հստակ ու պարզ դարձնելու ակնկալիքով բնական է ծանոթանալ պարոն Բլեյանի կողմից կյանքի կոչված, իր կողմից տնօրինվող եւ եզակի արտոնություններով օժտված «Մխիթար Սեբաստացի» կրթահամալիրում ստեղծված մոդելին, անհեթեթությունների, անդաստիարակատվության, լրացուցիչ դրամական միջոցների ներդրում, նյութական հիմքի բազմապատկում, ևս կայն... Ավելի լավ է խոսենք փաստերով:

«Սեբաստացի» կրթահամալիրի դեմ դիմաց, մի երկու հարյուր մետր հեռավորության վրա, թիվ 181 միջնակարգ դպրոցն է (տնօրեն Նիլիս Նուբարյան): Սովորական, շարքային մի կրթարան՝ 2200 աշակերտով: «Ամերված» այս ուսումնարանը տարեկան 150 շրջանավարտ է տալիս, որոնցից 65-70-ը ընդունվում են բուհ՝ շարունակում ուսումը: Վերջին մի երկու տարում ավելի քան երկու տասնյակ ոսկե եւ արծաթե մեդալակիր է տվել: Մինչդեռ իրեն «տիեզերական կրթահամալիր» հռչակող, Մխիթարի անունը կրող վարժարանում, որը երկու անգամ շատ շրջանավարտ է տալիս, անցյալ տարի 63-ն է բուհ ընդունվել, եւ ոչ մի մեդալակիր:

Այս հեղինակության եւ ժողովրդավարական բլեյանական մոլուցքը առաջինը [illegible] «Դպրություն» շաբաթաթերթին եւ հատկապես նրա գլխավոր խմբագրին: Այդ [illegible] չի մացել նաեւ մյուսներին: Երիտասարդական ու մանկապատանեկան թերթերն ու հանդեսները, շրջանային [illegible] անձն մի յախուճը, ծայլ գլուխները գցած, գովաբանում, երկինք էին բարձրացնում: Թերթերում բազմաթ[իվ] նյութեր զետեղվեցին դպրոցի ղեկավարած «Մանկավարժական նորույթների ակումբների» մասին: Ի դեպ, այդ ակումբներից մեկում ներկայացվում էր իր իսկ ղեկավարած կրթարանի փորձը, որին մասնակցում էի եւ ես: Ինձ էր վարում «Բնակելյան» միջնամասում առաջում մնացինք ընդամենը երեք հոգի: Նախագահող ռոսց դպրոցներում կա այսպիսի մի կարգ: Ուսուցիչը դաս է պատրաստում: Աշակերտներն ունկնդրում են: Նստարաններին կռնակներ են հարմարեցված, որոնք հարկ եղած դեպքում կարելի է սեղմել եւ, իհարկե, նաեւ յոթ մեկ: Երբ լսարանի կեսից ավելին սեղմում է, դասաստոն չխանում է: Վերելակը նրան իջեցնում է նախասրահ, որտեղ նրան մատուցվում է գլխարկն ու ծեռնոցը, «բարի ճանապարհ»: Սա կայն այդ օրը ակումբում Բլեյանին «բարի ճանապարհ» մաղթելու փոխարեն ներկաներն իրենք սուսուփուս հեռացան:

Շուտով ժողովրդավարական ալիքի վրա պաշտոններ սկսեցին գրավել շատ ու շատ դիլետանտներ, առաջարկը տրվեց միրոդական մակարդակի տեր մարդկանց, որոնք դիտումի եւ գործի կերպարանք ընդունեցին, իրականում ցուցաբերելով մակերեսային ու զարմանալիորեն պարզունակ մտածելակերպ:

Սոս Բլեյանը բարձր դիրք գրավեց Երևանի խորհրդարանում: Որպես ժողովրդի ընտրյալ եւ լուսավորության բնագավառի առաջամարտիկ, նա փորձեց նորարարին յուրի իրավունքներ [illegible]

նա անմիջապես գործի դրեց իր խարազ չական մեթոդը, դրույթներ հորինեց մայրաքաղաքի լուսավորության համակարգը վերափոխելու մասին: «Երեկոյան Երևան» օրաթերթի 1991-ի մարտի 25-ի համարում տպագրվեց նրա ընդարձակ դրույթների նախագիծը: Այստեղ հավատարիմ մնալով իր որդեգրած սկզբունքներին, մանկամտաբար, երկփեղկված ու խառնաշփոթված մտքեր ու գաղափարներ առաջադրեց, որոնց մեծ մասը շուտափույթներ են ու հանելուկներ, յուրահատուկ կազմումներ, իրարամերժ մտքեր, կրկնվող շփոթներ: Դրանք հասկանալու համար նախ պետք է զինվել ծով համբերությամբ, ապա սկզբից վերջ, վերջից սկիզբ կարդալ, ծեռքը դնել ծակատին ու անվերջ մտորել: Ահա փշուրներ այդ շտալ մտքերից. «Լուսավորության բնագավառում գործում է այնպիսի բրգաձեւ կառուցվածք, որ բուրգի՝ ստորին բարդությունում գտնվող մանկական հաստատությունների տնօ-րենները գործում են, բերեւս, միայն հնարավոր ինքնադրսեւորմամբ թե լարված վարձով՝ չցցվելու ու «այո» ասել բոլոր մեծ ու փոքր վերադասներին»: Ինձ մնում է ավելացնել, որ կրթությունն ու դաստիարակությունը առաջին հերթին մայրենի լեզու են եւ ազգային մտածողություն: Բացի դա սովորելու համար տարիներ են պետք, իսկ լեզուն ասածների եսեւում դիտելու համար՝ տասնամյակներ:

Սոս Բլեյանի գործունեությունը խորհրդարանում կարճ կյանք ունեցավ: Սակայն այդ հակված ամիսների ընթացքում հարցազրույցներին մասնակցելու մենաշնորհը ոչ ոքի չզիջեց, տասնյակ հոդվածներով ու դիտարկումներով հանդես եկավ, որոնք ուրիշ բան չէին, քան խարազչական սովորական փչոցներ:

Քաղաքապետարանում իրեն սպառելով, մի գեղեցիկ օր հավաքեց ու տեսակավորեց իր մտքի ու ներուժի ամբարները ու վերադառնալով «Մխիթար Սեբաստացի», իր իսկ խոսքերով ասած՝ «կիսատ թողած գործը նորեն սկսելու»: «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի 1992-ի ապրիլի 9-ի համարում հրապարակվեց դպրոցի «Սկսենք, մեր գործը նորեն սկսենք» ծավալուն հոդվածը, որը առաջին հերթին աչքի է ընկնում ինքնագովազդով. «իմ կրթօջախը», «իմ հինգհարյուրանոց ուսուցչական հավաքականին», «իմ ուսուցիչները», «իմ առաջարկությամբ», «իմ կրթական ծրագիրը», «ես», «ես» եւ անվերջ «ես»: Նա սխանչացած էր կրթարանի ուսուցիչ Նորայր Մարգսյանի «հնարամտությամբ ու սխրանքով», որ նա դեռ մեկ տարի առաջ վառարան դրեց իր դասասենյակում:

Բլեյանի համար շատ սիրելի է նաեւ գիմնազիայի տնօրենը, որն անցած տարվա ծմռանը, «հաղթահարելով բազում արգելքներ ու խոչընդոտներ, 14 սայլակի (պետք է լինի սոյլարկայի: Լ. Կ.) վառարանով աշակերտական պարապմունքները այդպես էլ չընդհատեց»: Սա կայն, չգիտես ինչու, դասերն ընդհատվեցին հենց անձամբ իր ղեկավարած նախակրթարանում եւ միջին դասարաններում: Պետք է ենթադրել, որ այդ նույն «սայլարկայից» [illegible] դպրոցական համալիրի ղեկավարին [illegible] չհասավ: Հետո... համալիրի մի [illegible] սենյակներում վառարաններ դրվեցին, ուսուցիչները համախմբվեցին վառ[արան]ների շուրջը (եւ ոչ դպրոցի) եւ [illegible] կրթարանը վերածվեց ունակ եւ [illegible] մանկավարժական մեթոդական աշխատանոցի»:

Դաներեի «Բակլավա»-ն հիշեցնող ուսումնական այս համալիրում, ուր մարդիկ ոչ մեռած են, ոչ էլ կենդանի, հանկարծ, «սայլ[արկայ]ի ջեռուցումից» կյանքը մեկեն [եռ]ում է եռալ ու փոթորկել: Բայց չէ [որ] մանկավարժներ մի մասն արդեն [հեռ]ացել էր:

Կոկի ծակատ բաց անելով մանկավարժ[ակա]ն մամուլի դեմ, դպրոցապետը գրում է. «Հանրապետությունում մանկավարժական կյանքը դադարել էր, մեռ[յա]լին լռություն էր՝ վիճա՝ անմխիթար մանկավարժական մամուլը, երեխա եւ ընտանիք մոռացած հե[ռու]ստատեսությունը, դպրոց եւ ուսուցիչ [մոռ]ացած հասարակությունը: Իսկ երբ մանկավարժական մամուլ, լինեն եւ ծեզ կներկայաց նեի իմ գործընկերներ[ի] [illegible]

անունները, Լ. Կ.)»: Պետք է ենթադրել, որ մանկավարժական մամուլն արդեն խելքի էր եկել, դարձել զգույշ եւ զգոն:

«Սկսենք, մեր գործը նորեն սկսենք» ի սկզբնաղբյուրը, որ հոդվածի յուրօրինակ նախաբանն է, տիար Բլեյանը սեւով սպիտակի վրա գրում է. «Բանի՞ տասնյակ տարի, խանի՞ սերունդ Չարենցի «Երկիր Նաիրի» երազ հեռավոր», Տերյանի «Դու յոթնաղբյուր խոցված տիրամայր» արտասանելով ինչ լինել զորում մեր ու մեր սաների հոգում»: Եւ ինքն էլ պատասխանում է՝ «Անմարմին, անիրական ու անհասկանալի հայրենի մի կերպա՞րը»: Էլ ինչո՞ւ է զարմանում ու իր ցասումն արտահայտում «Հայաստանի Հանրապետություն» թերթի խմբագրի առաջին տեղակալը, երբ այս տարվա վերջին ամսվա արդեն լուսնախարարի տեղակալասարը տրամաբանորեն զարգացնելով ու լրացնելով իր նախկին սկզբունքները, ուզում է լռեցնել Պարույր Սեւակի «Անլռելի զանգակատունը», դպրոցական ծրագրից նույն տեսանկյունից ու հավակնությամբ հանել այն եւ հայտարարել, թե «Չի կարելի է դեռ, որբերգությունը գեղարվեստական ծեւով բան անել (ի՞նչ է նշանակում բան անել: Լ. Կ.), բեմից ինչեցնել»: Այս ամենը նա ասում է խոսքի ուղղակի իմաստով, իսկ «ՀՀ»-ի խմբագրի առաջին տեղակալ Սեւուռ Հարությունյանը թերթի այս տարվա մարտի 18-ի համարում տպագրած իր «Բաց նամակում» իզուր եւ ավելորդ ջանքեր ու ծիգ է գործադրում ապացուցելու, որ Ռուսաստանի, Ուկրաինայի, Բելառուսի, Իսրայելի, Ճապոնիայի լուսավորության նախարարները հազիվ թե դպրոցական ծրագրերից համաժայնվեին հանել իրենց անցյալի պատմության էջերը:

Ուղիղ 15 օր հետո լուսնախարարի տեղակալասարը նույն թերթում հանդես եկավ «Որ երեխան արեւի նման նայի աշխարհին» պատասխան հոդվածով, որն իմ կարծիքով, սկզբից մինչեւ վերջ լի է բլեյանական հնարներով ու հորինվածքներով, հայհոյանքներով ու անզուսպ ոտնձգումներով, որ իրեն, իբր, անշնորհակ հարդարում են նախանշել, հարմարվել, նաեւ տաշեցնում են:

«Ասոր գիր» է համարում Երեւանի պետական համալսարանի բանասիրական ֆակուլտետի դեկան Գառնիկ Անանյանի ստորագրությամբ «Երեւան» լրագրի 1995 թվականի մարտի 28-ի համարում տպագրված պետհամալսարանի բանասիրական ֆակուլտետի պրոֆեսորադասախոսական կազմի ժողովի որոշումը: Նախարարի տեղակալասարը այդ որոշմամբ դասադարձվում է հայ ժողովրդի պատմական հիշողության դեմ ուղղված ոտնձգության համար: Ընդգծվում է, որ բլեյանիզմի նոր դրսեւորումները հակազգային են ու բուրժուեւ հզոր ուժերի կողմից հովանավորվող խաղախակության արտահայտություններ:

Մի երկու պարբերություն հետո տեղակալասարը լուսանմներ է բաժնում նաեւ նույն Սեւուռ Հարությունյանի հոդվածի վրա, այն մասին, թույն եւ տպամարդկային խեղճություն համարելով:

Չարենցի անվան դպրոցում նա խաղադրոցական հիմնարկների աշխատանքների բարելավմանը նվիրված խորհրդակցությունում լուսնախարարի տեղակալասար Ա. Բլեյանը հայտարարեց, որ ինքն արգելում է մինչեւ 9-րդ դասարանի որեւէ երեխայի մասնակցությունը երեւոնի 80-ամյակին վերաբերող միջոցառումներին, կոչ արեց բախտի ու տխրության փոխարեն նրանց հրաշալի զարնան, գեղեցիկի աշխարհով ու աշխարհիկ այլ հրաշալիքներով: (Տես «Ավանգարդ», 9-ը մարտի, 1995 թ.) Դուցե այդ նկատելով կրթահամալիրի «Շաղիկ» հրատարակչությունում «Սաստենիկ» ընթերցարանի «Ծիր Կարինն», «Մենք», «Չամլուխ» թերթերի ու ամսագրերի կողքին տպագրվում են նաեւ բուլվարային ու կիսաբուլվարային պարբերականներ, երեխաներին «աշխարհիկ հրաշալիքներ» մատուցելու նպատակով: Ինչպիսի՞ հոգատարություն...

Նորաթուխ նախարարի տեղակալասարը շարունակում է նորանոր փորձանքներ ու աղետներ պատճառել իր ժողովրդին, դպրոցին, երեխաներին եւ [illegible]կե, առաջին հերթին հենց իրեն:

[illegible]

ԳՈՐԾԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Կներմուծվե՞ն նոր բարձր հոսանքներ Հայաստանի տնտեսության մեջ, կամ՝ կարո՞ղ ենք մենք էլ դուրս գալ շուկա

Մեր թերթում արդեն տեղեկացրել ենք, որ Evropartenariat ծրագրի շրջանակներում BCC-TACIS-երևան կազմակերպության նախաձեռնությամբ Գերմանիայի Դորտմունդ քաղաքում անցկացված հայ 14 գործարարների համագործակցության եզրեր գտնող եվրոպական գործընկերների հետ, բազմաթիվ պայմանագրեր ստորագրեցին: Մենք փորձեցինք խոսել, [illegible] պատասխանել է Հայաստանի ներկայացել եվրոպային եւ որոնել եւ պայմանավորված համաձայնագրեր արդյունքներ հանրապետության համար: Համաժողով տարված ապրանքատեսականու ցանկում ներկայացված էին նախճապակյա եւ փայտակերտից (օրինակներ) [illegible] իրեր, փրփրապակի, արեւային էներգիայի փոխակերպիչներ, [illegible] սարքավորումներ, գործիքներ, «Նաիրի» մանկական [illegible]: Այժմ ընթանում է տեղափոխման փոխանակում, արտահանման ու ներմուծման համաձայնագրերի մշակում:

«Ռո[ւս]աստան-Հայաստան» համա[տեղ] [ձեռն]արկության (տնօրեն դոկտ[որ] [illegible] տեխ[նիկակ]ան գիտությունների դոկտոր [illegible] Լաղածյան): Ներկայացը[ած] [illegible] ռադիոտեղորոշիչային եւ լազերային [illegible] քաղաքային սարքեր, որ թե [illegible] թե այժմեն անձանոթ էին, [illegible] ավարտություն չգրավեցին: Գործ[ընկերներ]ի փոխարեն գերմանական ֆիր[մաները] [illegible] հետաքրքրություն արժանա[ցան] [illegible] արեւային էներգիայի փոխա[կերպիչ]ները: Մշակված է փոխակեր[պիչ]ի 2 տարատեսակ, որոնցից ա[ռաջինի] [illegible] մեծաքանակ արտադրությունը [illegible] է Պետերբուրգում: Այն [illegible] է հայկիններից եւ [illegible] [illegible] կլանահարող [illegible]: Ըստ որոն. Վարդա[նյանի], [illegible] շուկայում արեւային [illegible] փաթեթը նյու[թ]ված է նկատմանների հաս[illegible] [illegible] տեխնիկական կա[illegible] [illegible] կատարելագործելուն եւ Հա[յաստ]անում փաթեթի ինքնարժե[քը] [illegible]:

[illegible] «Հոլդինգ» [illegible] ընկերության (տնօ[րեն] [illegible] նախարարու[illegible] գիտատեխնիկական վարչու[թյան] [illegible] Ալեքսանդր Մովսիսյան): Շինարարության նոր հայեցակետ պետք է բերել, օգտագործել ջերմամեկուսիչների նյութեր, բետոնների մեջ արհեստական լցանյութեր, փոխարինիչներ (օրինակ, բազալտի թելեր, որոնք կարելի է որպես ամրան օգտագործել): Երկրաշարժը ցույց տվեց, որ պետք է գիտակցաբար եւ համատարած չգնալ այն սխալ ուղիով, որ օգտագործվում էր մեր շինարարական փորձում: Կառույցների արտաքին պատերի մեջ որպես թեթեւ նյութ օգտագործվում էին Կարմրաշենի խարամները, որ տալիս էին բետոնի 1450-1500 կգ/խմ ծավալային զանգված, իսկ նախագծերում հաշվարկված էր 1000-1200: Շենքերի կմախքները արհեստականորեն գերբեռնվում էին: Սեյսմիկ գոտում հաշվարկային ծավալներով եռակցման աշխատանքներ էին կատարվում, մի բան, որ մեծապես կախված է մասնագետի որակավորումից, խղճից, նյութերից: «Հոլդինգ» ԲԸ մեջ ընդգրկված բազմաթիվ գիտահետազոտական ինստիտուտներ, «Հայէներգոնախագիծ» եւ մի շարք այլ կազմակերպություններ բազմաթիվ առաջարկներ ունեն շենքերի սեյսմակայունությունը, բերեւությունը, ջերմատեխնիկական հատկությունները բարձրացնելու վերաբերյալ: Դորտմունդում ներկայացվել էին փրփրապակին եւ բնական զանազան ոլիգոմերները: Փրփրապակին, որ նորույթ է, ի տարբերություն եվրոպական ջերմամեկուսիչ նյութերի, որ 80-100 աստիճան ջերմության տակ սկսում են քայքայվել եւ արտադրել կանցերոգեն նյութեր, քայքայվում է 650-700 աստիճան ջերմության տակ: Այն արտադրվում է 150-500 կգ/խմ ծավալային զանգված: Գերմանիայում հայտարարում են իրենց արհեստական ոլիգոմերներով, սակայն դրանք 3-4 գույնից ավելի չեն, շատ գունափոխվում են եւ անձրեւներին չեն դիմանում: «Հոլդինգի» համատեղ ձեռնարկությունն ստեղծվել է [illegible] 1990 թ նախաձեռնությամբ, [illegible] Գերմանիայում կատարած 25 հազար տոննա [illegible] [illegible]

ցատերերի հասցեները: Վերոհիշյալ բանկցությունները են վարվում Ռուսաստանի, ինչպես նաեւ Իրանի, Սաուդյան Արաբիայի այլ երկրների հետ: Փրփրապակի ձեռք բերելու հետաքրքրություն է ցուցաբերել 60 ֆիրմաների շահերը ներկայացնող խոշորագույն մի կոնցեռն: Գերմանիայի կողմից շահագրգռություն կա, բեեւ նրանք բերահավաս են ու ռեալ արժեքավոր առաջարկ չեն, բայց տեսան, որ միանգամայն իրական խնդիրներ են դրված: Կան պայմանավորվածություններ, մշակված ու փոխանակված են նյութեր:

Բացի այդ, հանձինս Հայաստանի է հրավիրված «Վաստման» ֆիրմայի ներկայացուցիչը: Ըստ դրա պայմանավորվածության, կներկայացվի մի ռուսաստան, ամբողջապես գերմանական սարքավորումներով սան տեխնիկայով, ջրատաքացուցիչներով: Ջերմամատակարարման խողովակները փողոցներով անցկացնելիս ջերմության 30-40 տոկոսի կորուստ է լինում: Ցանկալի է ամեն տան մոտ ունենալ փոքր կաթսայատուն, որը վառելիքի զանազան տեսակներով կջեռուցի միայն այդ տունը: Նախատեսված է Երեւանում հանդեսով վաճառատուն բացել, որ տան համար անհրաժեշտ բարձրորակ տեխնիկա կլինի: Առաջին խմբաքանակի իրացումից կճշտվի ռեալ պահանջը եւ նախաձեռնության առաջարկ: Արեւելյան երկրներից մեր շուկա ներմուծված մաշկային գներով ապրանքների հետ դրանք կմրցակցեն իրենց շատ բարձր որակով: Հետագայում, մեծածախ վաճառքի կազմակերպման հետ, մաշկային կլինենք նաեւ գները:

«Արեգ» ԱՊԸ (նախագահ Մկրտիչ Տեփանյան): Նրանց ներկայացրած նախճապակյա իրերը «կոմբինացված նախճապակու» բարձր գնահատականի արժանացան: Ֆրանսիական եւ գերմանական 3 ֆիրմաներ մեծ խմբաքանակ գնելու ցանկություն հայտնեցին: Գերմանական Metalogen մետաղագիտական ֆիրմայի կողմից Հայաստան բերված եւ փորձարկված էլեկտրոդներ աշխատողներ տվեցին: Դրանք զով եռակցում են պղինձը, ալյումինը, բարձր լեգիրացված երկաթները, ընդհանրապես տարբեր համաձուլվածքներ կարելի է ասենալ: ԱՊՀ երկրներից թեստային դրանց կանոն արդյունքներ հայտնվել են Հայաստանի վրա, որի դեմքը չունենալ գրավել էր ֆիրմայի տնօրինությունը որպես արեւելյան շուկա դուրս գալու միջնակետ: Հայկական կողմը համոզված է, որ ձեռնարկությունն ավելի գերազանցում է ինքնուրույն արտադրություն ստեղծել սարքավորումներ ձեռք բերելով վարկով: Հայաստանում կան էլեկտրոդներ արտադրող փոքր արտադրամասեր, սակայն նրանք աշխատում են հին տեխնոլոգիայով: Metalogen-ից ձեռք բերված սարքավորումները հնարավորություն կտան տարեկան 12 հազար բաղադրյալ 2000 տոննա համաձայնագրով արտադրանք, որը կարժենա 10 մլն դոլլար: Դա ոչ միայն լիովին կբավարարի հանրապետության պահանջները, [illegible]

[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ միջազգային

Մայիսի 1-ին խորվաթական զինված կազմավորումները, խախտելով Խորվաթիայի կառավարության տված բոլոր խոստումները, ռազմական գործողություններ սկսեցին Սերբական Կրաինայի դեմ։ Այսպիսով խախտվեց Խորվաթիայում 1994 թ. մարտին հաստատված զինադադարը։ Գործողությանը մասնակցում էին խորվաթական հարավային զինվորներ, տանկեր և հրետանու օգնությամբ։ Ռազմական գործողությունները ծավալվեցին Արևմտյան Սլավոնիայում։ Գործողության հիմնական նպատակը Զագրեբ-Բելգրադ ավտոճանապարհի Սերբա-[illegible]նումն է։ Բայց այդ հարցն առայժմ հետո է մնում։

Ամերիկացի հայտնի փորձագետներից մեկի կարծիքով, Խորվաթիայի ղեկավարությունն այդ գործողությունը ծրագրել և իրականացրել է, որպեսզի ՄԱԿ-ից լրացուցիչ զիջումներ պահանջի, համոզելով այն բանին, որ ՄԱԿ-ի զինուժերը չեն պաշտպանում սերբերի կողմից վերահսկվող տարածքում։ Այդ միջոցառումը պետք է մեկուսացներ և թուլացներ Կրաինայի սերբերին։

Սակայն ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը դատապարտեց Արևմտյան Սլավոնիայում խորվաթական զին-

Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը կոչ արեց անհապաղ դադարեցնել ռազմական գործողությունները։ ԱԳ արտգործնախարար Անդրեյ Կոզիրևը պահանջեց նախկին Հարավսլավիայում կնքել նոր հրադադար։

Հետաքրքիր է, որ Խորվաթիայի տարածքում հաստատված գործողությունը Ռուսաստանի մասնակցության անհնարության խորվաթական կողմը [illegible] բնույթի բազմաթիվ միջադեպեր է առաջ բերել։ Այս տարվա ապրիլին ՄԱԿ-ի [illegible] որոշմամբ «Արևել» [illegible] հրամանատարությունից հե-

ԲԱԼԿԱՆՆԵՐ

Ով ուժեղ է, նա էլ իրավացի է

կան Կրաինայով անցնող 27 կմ-անոց հատվածի նկատմամբ վերահսկողության հաստատումն էր։ Ավելի վաղ, ավտոճանապարհը [illegible] էին սերբերը։ Գործողության հետևանքով գրավվեց Արևմտյան Սլավոնիայի [illegible] Օկուչանի քաղաքը, որ կանգնեցրեց հազարավոր սերբերի Բոսնիա փախչելուն։ Մի շարք տեղային գործողություններից հետո խորվաթական բանակի և հակաօդային պաշտպանության ստորաբաժանումներ հայտնվեցին Կնին քաղաքից 10-15 կմ հեռավորության վրա, փաստորեն այն վերածելով 3 կողմից պաշարված քաղաքի։ Խորվաթական զորքերն առաջացան 10 կմ խորանալով սերբական տարածքում, գրավելով «կապույտ սաղավարտների» 9 դիտակետ։ Ներկայումս Բոսնիայի խորվաթների զինված ուժերը և խորվաթական կանոնավոր բանակի ստորաբաժանումները կենտրոնացված են հիմնականում Բոսնիայի ու Խորվաթիայի սահմանային տարածքներում։

Մայիսի 2-ի երեկոյան Խորվաթիայի ղեկավարությունը հայտարարեց, թե կասեցրել է [illegible] ռազմավարական կարևոր մայրուղու մի մասի գրավման գործողությունը։ Որոշ մեկնաբանների կարծիքով, այդ ձեռնարկումն ունի նաև քաղաքական նպատակ՝ ցուցադրել խորվաթական բանակի ուժը։ Սակայն սերբերն իրենց հերթին հարված հասցրին Զագրեբ քաղաքին։ Գնդակոծվեցին նաև Դուբրովնիկի մերձակա [illegible] և Կառլովաց քաղաքը։

Մայիսի 10-ին Սերբական Կրաինայի և Խորվաթիայի ներկայացուցիչների միջև կայացան բանակցություններ։ Մի շարք մեկնաբանների կարծիքով, երկու կողմերի համաձայնությունը բնավ չեն գոհացնում։ Խորվաթական կողմը նախընտրում է ղեկավարվել ճնշման սկզբունքով։ Իսկ Կնինը, որպես նախապայման, պահանջում է Արևմտյան Սլավոնիայից դուրս բերել խորվաթական բանակը։ Ռազմական տեսանկյունից բանակցությունների առաջնահերթ խնդիրը սերբերի ու խորվաթների զինված կազմավորումների միջև սահմանազատման գծի լրիվ վերականգ-

ված ուժերի գործողությունը։ Անվտանգության խորհրդի հայտարարության մեջ մասնավորապես ասված է. «Մենք Խորվաթիային կոչ ենք ա-

նում անհապաղ դադարեցնել ռազմական հարձակողական գործողությունները և դուրս բերել զինված կազմավորումները հետ քաշել դեպի նախկին բնագծեր»։

Զագրեբը ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդին հավաստիացրել էր, թե ռազմական հակամարտության չի դիմի, քանի դեռ ՄԱԿ-ի ուժերը կանգնած են սերբերի ու խորվաթների սահմանազատման գծի վրա։ Բայց նրա խոստումներին հակառակ ձեռնարկած գործողությունները [illegible]։ Ռազմական տեսակետից հաջողված այդ գործողությունը [illegible] դարձրեց քաղաքական կարգավորման հասնելու խորվաթական կողմի հնարավորությունները։

Խորվաթները փաստորեն [illegible] միջազգային ընկերակցությունը։ Բազմաթիվ քաղաքական գործիչների կարծիքով, և թե ՄԱԿ-ի ջանքերն այսուհետև էլ հաջողությամբ չպսակվեն, ապա անխուսափելի կդառնա Խորվաթիայում «կապույտ սաղավարտների» ներկայությունը։ Ֆրանսիայի արտգործնախարար Ալեն Ժյուպեն հայտարարեց, թե Ֆրանսիան առաջիկա շաբաթներին դուրս կբերի իր խաղաղապահ զորքերը, երբ մինչ այդ դիվանագիտական առաջընթաց չարձանագրվի։

ռացվից գեներալ Ալեքսանդր Պերելյակինը։ Խորվաթ պաշտոնական անձինք [illegible] հայտարարել են, թե ռուսական [illegible] հարցը դիվանագիտական ճանապարհով չի առաջադրել։ Այդուհանդերձ, Լոնդոն կատարած իր վերջին այցելության ժամանակ նախագահ Թուջմանը հայտարարեց, որ ավելի լավ կլինի, երբ ռուսական խաղաղապահները հեռանան Խորվաթիայից։

Սերբական Կրաինայի վերջին իրադարձությունները, չնայած երկու ճակատում կողմերի բոլոր դժվարությունների, [illegible] սերբերի կողմից իրենց [illegible] պաշտպանությունը։ Բոսնիայում [illegible]։ Հակամարտ կողմերի [illegible] կարծում են, որ իրադարձությունների [illegible] զարգացումը կարող է նշանավորել Բալկաններում ամբողջական պատերազմի սկիզբը։

Բարձրաստիճան ռուս դիվանագետներ այն կարծիքին են հայտնել, թե քաղաքական միջոցներն սպառված են, և նախկին Հարավսլավիայի հակամարտությունը կլուծվի հնարավոր եղանակով. ով ուժեղ է, նա էլ իրավացի է։ Այդուհանդերձ, համաշխարհային ընկերակցությունը կրկին կփորձի գտնել հակամարտության կարգավորման ուղիներ։ Մի շարք վերլուծաբանների կարծիքով, առաջիկա դեպքերն կփորձեն խորվաթական զորքերին ստիպել հեռանալ Արևմտյան Սլավոնիայի սերբական միջնատարածքից, [illegible] այդ գոտին և այնտեղ մտցնել ՄԱԿ-ի զորքերին։

ՍԱՄՎԵԼ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ,
Նոյյան Տապան

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ռուսաստանյան գիտության ֆինանսավորումը կրճատվել է

ՄՈՍԿՎԱ, 17 ՄԱՅԻՍ, ՍՆԱՐՔ-ԻՄԱՊՐԵՍ։ Ռուսաստանի գիտությունների ակադեմիայի աշխատակիցների արհմիությունը մայիսի 16-ին տարածել է դիմում՝ ուղղված զանգվածային տեղեկատվության միջոցներին՝ այն արտակարգ իրավիճակին, որի մեջ հայտնվել են ՌԳԱ-ի գիտական կոլեկտիվները։ Ինչպես նշվում է փաստաթղթում, ՌԴ կառավարությունը ապրիլին ոչ միայն չի ավելացրել 1,7 անգամ ակադեմիայի ֆինանսավորումը, ինչպես խոստացել էր, այլեւ 35 տոկոսով կրճատել է տրամադրված միջոցների ընդհանուր գումարը մարտ ամսի համեմատ։ Մի շարք ինստիտուտներ այլեւս ի վիճակի չեն վճարել անցած ամսվա աշխատավարձը, եւ դա այն դեպքում, երբ աշխատակիցների եկամուտների մակարդակը արդեն վաղուց իջել է կենսապահովման նվազագույն չափից։

Կուրսկի ԱԷԿ-ի կառուցումը կշարունակվի

ԿՈՒՐՍԿ, 16 ՄԱՅԻՍ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ։ Ռուսաստանի ատոմային էներգետիկայի նախարարության կոլեգիան որոշում ընդունեց Կուրսկի ԱԷԿ-ի 5-րդ բլոկի շինարարությունն ավարտելու մասին։ Մեկնաբանելով այդ որոշումը, ԱԷԿ-ի փոխտնօրեն Վլադիմիր Բոյեւն ասաց, որ գերատեսչության մասնակիցները նկատի են ունեցել ոչ միայն ատոմային էներգետիկայի հեռանկարայնությունը, այլեւ անցյալ տարվա փորձաքննության արդյունքները, որոնք ցույց տվեցին Կուրսկի ԱԷԿ-ի աշխատանքի հուսալիության բարձր աստիճանը։

Վլադիմիր Շումեյկոն առաջարկում է լուծարել ՆԱՏՕ-ն

ԼՈՆԴՈՆ, 16 ՄԱՅԻՍ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ։ Մեծ Բրիտանիա կատարած պաշտոնական այցի ընթացքում Դաշնության խորհրդի խոսնակ Վլադիմիր Շումեյկոն այսօր հանդիպում ունեցավ Բրիտանիայի գործարար շրջանակների ներկայացուցիչների հետ, ապա զրուցեց վարչապետ Ջոն Մեյջորի եւ արտգործնախարար Դուգլաս Հերդի հետ։ Շումեյկոյի խոսքերով, բացի ռուս-բրիտանական հարաբերություններից, արծարծվել է նաեւ ՆԱՏՕ-ի ընդլայնման ծրագրի նկատմամբ Դաշնության խորհրդի վերաբերմունքի հարցը։ ՌԻԱ-ի թղթակցին տված հարցազրույցում Շումեյկոն ընդգծեց, որ ինքը, ինչպես եւ տարածաշրջանային պալատի խոսնակը, առաջվա պես գտնում է, որ «ՆԱՏՕ-ի ընդլայնումը հակասում է Ռուսաստանի շահերին։ Վարշավայի պայմանագրի երկրների դաշինքի լուծարումից հետո ՆԱՏՕ-ն նույնպես պետք է լուծարվի»։

Բալթյան երկրների համատեղ զորավարժություններ

Լատվիայի, Լիտվայի եւ Էստոնիայի ռազմածովային ուժերի առաջին համատեղ զորավարժությունները սկսվեցին մայիսի 16-ին Բալթիկ ծովում։ Ինչպես հայտնի է դարձել ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին Ռիգայում, 4-օրյա զորավարժությունների նպատակն է ստուգել ռազմանավերի եւ դրանց անձնակազմի պատրաստակամության մակարդակը, ինչպես նաեւ մշակել բալթյան 3 պետությունների ռազմածովային ուժերի համատեղ գործողությունների ծրագիր։ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԼԻՍԱԲՈՆ

Կստեղծվեն եվրաուժեր եւ եվրոպայի ծովային ուժեր

ԼԻՍԱԲՈՆ, 16 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Երեկ այստեղ Ֆրանսիան, Իսպանիան եւ Իտալիան ստորագրեցին եվրաուժերի եւ եվրոպայի ծովային ուժերի բաղկացուցիչ փաստաթղթերը։ Այդ երկու նախաձեռնությունների նպատակներն են.

Եվրոպան ապահովել սեփական ռազմական ներուժով, մասնավորապես ուժի անդրադարձման բնագավառում

Արեւմտաեվրոպական միության այն պետություններին, որոնք ուզում են մասնակցել գործողություններին, առաջարկել այդ կազմակերպությանը ենթակա բազմազգ հենակետի կառույց։

Եվրաուժը մեծ բազմազգ ցամաքային ստորաբաժանում է դիվիզիային համահավասար թվակազմով, որն ընդունակ է արագ գործողությունների։ Այն կարող է գործել ինքնուրույնաբար կամ եվրոպայի ծովային ուժերի հետ համատեղ։

Եվրոպայի ծովային ուժերը բազմազգ ոչ մշտական ուժեր են, որոնք ապահովված են օդագնացային, ջրացամաքային ներուժով։ Դրանք կարող են գործել ինքնուրույնաբար կամ եվրաուժի հետ համատեղ։

Այդ երկու ուժերը կգործեն 1995 թ. աշնանից։ Դրանք կիրականացնեն մարդասիրական, խաղաղապահ, ճգնաժամերի կառավարման առաքելություններ, ներառյալ հաշտության վերականգնման գործողությունները։ Այդ առաքելությունների իրականացումը չպետք է վնաս պատճառի ՆԱՏՕ-ի եւ Արեւմտաեվրոպական միության շրջանակներում նախատեսված ընդհանուր պաշտպանության այդ երկու ստորաբաժանումների մասնակցությանը։ Այդ ուժերի օգտագործման համար անհրաժեշտ է մասնակից երկրների ընդհանուր որոշման ընդունում։ Մասնակից երկրների համաձայնության դեպքում Արեւմտաեվրոպական միության անդամները եւս կարող են հարել երկու ուժերին։

ԱՐՄԻՆԳ
ԿԵՆՏՐՈՆԸ

ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է
հնգօրյա ճանապարհորդության դեպի
Հնդկաստանի մայրաքաղաք:

ԵՐԵՎԱՆ - ԴԵԼԻ - ԵՐԵՎԱՆ

Հերթական ուղիղ չվերթը կկայանա
հունիսի 24-ին

(ուղևորության ընթացքում ինքնաթիռը մնում է Դելիում)

«Էրեբունի» հյուրանոց, I մասնաշենք, 301-307 ս.

Հեռ. 52-75-65, 56-13-92, 56-05-79

ARINA

ՀԱՄԱՌՈՏ

Իտալիա. Մեղադրանք 160 գործիչների դեմ

Միլանի դատախազության «Մաքուր ձեռքեր» հայտնի գործը վարող քննչական բրիգադը պահանջել է դատական պատասխանատվության ենթարկել Իտալիայի 160 ականավոր քաղաքական գործիչների եւ խոշոր ձեռնարկատերերի։ Ինչպես մայիսի 16-ին Հռոմից հաղորդել է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակիցը, քննիչները պահանջել են մեղադրյալի աթոռին նստեցնել հինգ առաջատար քաղաքական կուսակցությունների նախկին պարագլուխներին, որոնք ընդհուպ մինչեւ 1994 թվականը մտել են ազգային կառավարության կազմի մեջ։ Արմենպրես

Ալմա Աթայում որոշվում է Կասպից ծովի կարգավիճակը

Ղազախստանի մ[illegible]ղաքում բացվեց «Կասպից ծովի իրավական կա[illegible]ճակը։ Մերձկասպյան պետությունների համագործ[illegible]յան խնդիրներն ու հեռանկարները» միջազգային գիտագործնական խորհրդաժողովը։ Այն անցկացնում են Ղազախստանի նախագահին առընթեր ռազմավարական հետազոտությունների ինստիտուտը եւ հանրապետության արտգործնախարարու[illegible]ը։ Դրան մասնակցում են Ադրբեջանի, Իրանի, Ղա[illegible]խստանի, Ռուսաստանի եւ Թուրքմենիայի փոխարտգործն[illegible]արարներ եւ փորձագետներ։ Նրանք մասնավորապես կ[illegible]րկեն Կասպից ծովի իրավական կարգավիճակի վ[illegible]երյալ Ղազախստանում պատրաստված միջազգային [illegible]ագիծը։ ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ

Իրանը եւ Ռուսաստանը պատրաստ են գործակցության

Մոսկվայից վերադարձած Իրանի արտգործնախարարի՝ Եվրոպայի եւ Ամերիկայի հարցերով տեղակալ Մահմուդ Վայեզին անց է կացրել մամլո կոնֆերանս, որի ժամանակ ընդգծել է ռուսաստանյան եւ իրանյան պատասխանատու անձանց պատրաստակամությունը բոլոր բնագավառներում, այդ թվում նաեւ միջուկային ոլորտում համագործակցելու համար։ Վայեզին նշել է, որ Մերձկասպյան երկրների կողմից Կասպիականի կարգավիճակի ճշտումը կարեւոր է հարուստ բնապաշարների օգտագործման համար։ ԼՏ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Հայաստանի թանգարաններն իրենց օգնության կարիք ունեն. եւ Քվեբեկից ժամանած պատվիրակությունը նպատակ է հետապնդում հիմնավոր կերպով զբաղվել Հայաստանի թանգարանների վերակազմակերպման գործով: Երեկ կայացած մամլո ասուլիսում այս հայտարարությամբ հանդես եկավ մշակույթի փոխնախարար Ստեփան Լուսինյանը: Նա ներողություն խնդրեց նախարարի կողմից կից թանգարանային գործով զբաղվող ԻԿՕՄ միջազգային կազմակերպությունը (Փարիզ) խոստացել են օգնել, իսկ Կանադայի կառավարությունը դրական է պատասխանել օգնության այս ձեռնարկին: Տեղի հայ համայնքի, Կանադայում հայոց հոգեւոր հովիվ Հովնան Տեր-Ստեփանյանի գործուն ջանքերով, ինչպես նաեւ Կանադայի եւ Հայաստանի կառավարության, մշակույթի նախարարության օգնությամբ հնարավոր խարհին ցույց տալ. եւ խմբի անդամներից Դավիթ Քարնը նույնիսկ ունի Կանադայում մի մեծ ցուցահանդես բացել: Ժամկետները կճշտվեն Կանադա վերադառնալուց հետո: Հայաստանում գտնվելու ժամանակ պատվիրակությունը հանդիպել է թանգարանների տնօրենների հետ, զրուցել թե ընդհանուր, թե մասնավոր խնդիրներ: Ասուլիսում նշվեց, որ ուշադրության կարիք ունեն հատկապես երկրաշարժից

Այսօր թանգարանների միջազգային օրն է

«Հայաստանը թանգարան է բաց երկնքի տակ»

Քվեբեկյան պատվիրակության այս կարծիքը միջազգային կազմակերպություններին կներգրավի՞ Հայաստանի թանգարաններին օգնելու գործում

առաջիկին ներկա չլինելու համար: Կանադայի Քվեբեկ նահանգի Լավալի համալսարանի ներկայացուցիչները Հենրի Դորիոն (աշխարհագրության գծով կառավարման հանձնաժողովի նախագահ), Ֆիլիպ Դյուբեյը (թանգարանագիտության դասախոս), Դավիթ Քարնը (արվեստի պատմության պրոֆեսոր, ժամանակակից արվեստի մասնագետ), Ֆրանսուա Թրամբլին (Քվեբեկի միջազգային քաղաքակրթության թանգարանի տնօրեն) եւ Ֆայի Հարաչին (մետաղագիտության մասնագետ), ներկայացրել են մի նախագիծ, որը հոգալու է Հայաստանի թանգարանային գործը երեք ուղղություններով՝ մշակույթի, պատմության եւ գիտության: Նախագիծը պատրաստվել է մեկ տարում: Հայաստանին ուղղված օգնության ծրագիր ստեղծելու առիթը, ինչպես տեղեկացրեց պարոն Դորիոն, պատահական է եղել՝ ինքնաթիռում կողքին նստած կանադահայ ուղեկիցը պատմել է Հայաստանի ու նրա մշակութային արժեքների մասին: Ավելի ուշ Կանադայի կառավարության՝ Հայաստանի հանդեպ բարեհաճ վերաբերմունքն էլ նպաստել է, որ Հայաստան այցելելու եւ օգնելու մտադրությունը գործնական բնույթ կրի: ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ն եւ նրան

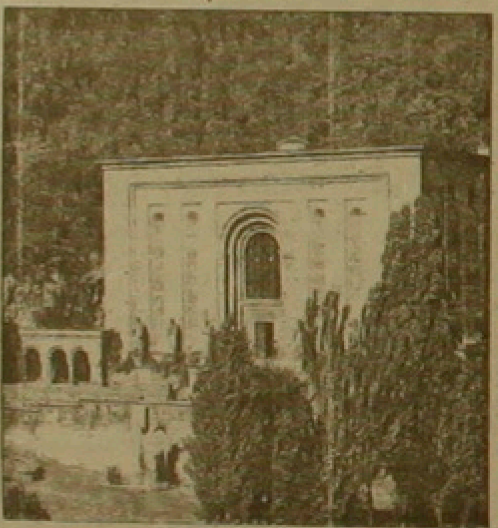

վոր է դարձել պատվիրակության Երեւանի եւ շրջանների 25 թանգարաններում լուծելիք խնդիրներին տեղում ծանոթանալու գործը: Պարոն Հենրի Դորիոնի ասելով, Հայաստանի թանգարանների վիճակի մասին խենթ մտադիր են տեղյակ պահել առավել թվով միջազգային կազմակերպությունների, որոնցից օժանդակությունը բազմաճյուղ լինի: Այս իմաստով առիթ է ԻԿՕՄ-ի հունիսին գումարվելիք նիստում Հայաստանի մասին խոսելը: Ըստ նախագծի, կարեւոր գործ պիտի լինի նաեւ Հայաստանի գանձերն աշ-

տուժած շրջանների, նաեւ Գորիսի թանգարանները: Պատվիրակության կարծիքով, Հայաստանի թանգարանները զրկված են անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցներից, իսկ կենտրոնացված ջեռուցման բացակայությունը, սարքավորումների պակասը, կլիմայական պայմանները (շոգ ամառ, խոնավ ձմեռ) գումարվելով, վիճակն անմխիթար են դարձնում: Եւ առկա դժվարությունների պատճառով է, որ թանգարաններն ակտիվ չեն ցուցահանդեսներ կազմակերպելու մեջ: Դեռեւս հաշվարկված չէ Հայաստանի թանգարաններին տրվելիք ֆինանսական օգնության չափը, բայց քվեբեկցիների ասելով, այդ օգնությունը միայն դրամականով չի սահմանափակվելու. անհրաժեշտ սարքավորումների հետ Հայաստան կուղարկվեն թանգարանային գործի բազմափորձ մասնագետներ, իսկ Երեւանի պետական համալսարանի ռեկտոր Ռադիկ Մարտիրոսյանի առաջարկով, տեղում թանգարանային գործով զբաղվող կադրեր կպատրաստվեն: Պարոն Դորիոնը նշեց, որ վերադարձին զեկուցագրի մեջ իր անձնական առաջարկը կանի հետագա ծրագրերի մեջ ընդգրկել նաեւ Ղարաբաղը:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

«Ուսանողական գարունը» համալսարանում

Մայիսի 28-30-ը կանցկացվի «Ուսանողական գարուն-95» միջբուհայինը

Մայիսի 15-16-ին Երեւանի պետական համալսարանի մեծ դահլիճում ուսանողական խորհրդի կազմակերպած «Ուսանողական գարուն» փառատոնը նվիրված էր համալսարանի 76-րդ տարեդարձին: Մրցույթ-փառատոնին մասնակցեցին տարբեր ֆակուլտետների անհատ շնորհալիներ եւ խմբեր, որոնք հանդես եկան թե հայտնի հեղինակների, եւ թե իրենց ստեղծագործությունների կատարումներով:

Փառատոնը եզրափակող համերգը տեղի ունեցավ համալսարանամերձ հրապարակում: Ուսխորհրդի նախագահ Է. Մանանդյանի բացման խոսքից հետո, հավաքվածներին ողջունեցին 12-ամյա շնորհալի երգչուհի Կատարինա Հովհաննիսյանը եւ «Բարայաններ» ընտանեկան ռոք խումբը: Այնուհետեւ կույր ունեցան ուսանողները: Շուրջ երկու ժամ հնչեցին երգեր ու բանաստեղծություններ, ներկայացվեցին պարային համարներ:

Համերգի ավարտին հուշանվերներ խաղալիքներ հանձնվեցին լավագույն նյութերի հեղինակներին: Համալսարանականները իրավունք ստացան մասնակցելու մայիսի 28-30-ին անցկացվելիք միջբուհական «Ուսանողական գարուն-95» մրցույթին, որի հաղթողներին հնարավորություն կտրվի մեկնել Ֆրանսիա:

ԱՆԱՀԻՏ ԲՐՈՒՏՅԱՆ

ՏԱՍՏԱՈՍ

Վանի արվեստի ցուցահանդես այսօր

Այսօր, ժամը 13-ին, Հայաստանի ժողովրդական արվեստի պետական թանգարանում բացվում է «Վան-Վասպուրականի կիրառական արվեստը» ցուցահանդեսը: Ցուցադրությունն ընդգրկելու է 19-20-րդ դարերում ստեղծված արժեքներ:

Բոխումում գտնվող ցուցանմուշները վերադարձվեցին Հայաստան

Երեկ Հայաստան վերադարձան Բոխումում ցուցադրվող արժեքները: Մեր թերթում բազմակողմանի անդրադարձել ենք գերմանական Բոխում քաղաքում կազմակերպված «Հայաստան» լայնընդգրկուն ցուցահանդեսին: Հետաքրքիր է, ցուցանմուշները կներկայացվե՞ն Երեւանում:

Ադամյանցիների թատերախումբը բացվեց «Աղերախս տղամարդիկ» ֆարսով

Հալեպի Ադամյան թատերախումբը մայիսի 6-ին սկսել է այս տարվա իր խաղացանկը Նիկոլայ Ծատուրյանի բեմադրած «Աղերախս տղամարդիկ» կատակերգությամբ, տեղեկացնում է Բեյրութում լույս տեսնող «Զարթօնք» օրաթերթը: Մեր թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր Նիկոլայ Ծատուրյանը Ալդո Նիկոլայի այս ֆարսը բեմադրել է նաեւ իր թատրոնում եւ հանդիսատեսի դատին հանձնել այս խաղաշրջանի սկզբում՝ փետրվարի 9-ին («Ազգը» անդրադարձել է դրան): Տեղեկացնենք, որ երեւանյան բեմադրության մեջ խաղում են Լալա Մնացականյանը, Ազատ Գասպարյանը եւ Լեւոն Շարաֆյանը:

Արաբերեն-հայերեն գրքի ցուցահանդես Հալեպում

Ապրիլի 30-ից մայիսի 11-ը Հալեպի համալսարանի եւ հալեպահայ մշակութային միությունների կազմակերպությամբ արաբերեն հայերեն գրքերի առաջին ցուցահանդեսն է բացվել Հալեպում, տեղեկացնում է Բեյրութում լույս տեսնող «Զարթօնքը»՝ վերջին համարներից մեկում: Ցուցահանդեսը նվիրված է եղել Ցեղասպանության 80-ամյակին եւ հայ-արաբ բարեկամությանը:

«ԱՐԱՄ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ»
ՀԱՄԵՐԳԱՍՐԱՀ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
AGBU
ՖԻԼՀԱՐՄՈՆԻԿ ՆՎԱԳԱԽՈՒՄԲԸ ԵՎ ԵՐԵՎԱՆԻ ՍԻՄՖՈՆԻԿ ՆՎԱԳԱԽՈՒՄԲԸ
Մայիսի 28-ից մինչեւ հուլիսի 9-ը
հրավիրում են
«ԱՇԽԱՐՀԸ ԵՎ ՄԵՆՔ - 95»
երաժշտական փառատոնի՝
նվիրված
ՄԱԿ-ի 50-ԱՄՅԱԿԻՆ
Համերգի սկիզբը՝ ժամը 14.00-ին
Գեղարվեստական ղեկավար եւ
Գլխավոր դիրիժոր՝
ԼՈՐԻՍ ՃԳՆԱՎՈՐՅԱՆ
Տոմսերի վաճառքը «Արամ Խաչատրյան»
համերգասրահի տոմսարկղում՝
մայիսի 20-ից
Arina

ԿԵՐՊԱՐՎԵՍՏ

Իմպրեսիոնիստներն Անգլիայում եւ Շոտլանդիայում

«Սպառնալիք» համարվող ուղղությունը համախոհներ է հավաքում այնտեղ

Երբ Կլոդ Մոնեն, Օգյուստ Ռենուարն ու մյուսները 1883-ին իրենց արվեստը ցուցադրեցին Լոնդոնում, Ուիլյամ Հոլման Հանթն այնքան էր զայրացած, որ իր համախոհներին զգուշացրել էր. «Իմպրեսիոնիզմն այդ արվեստի դեմ ուղղված մի սպառնալիք է, որը նրան կոչնչացնի»: Դրանից մի քանի տարի առաջ անգլիացի մեկ ուրիշ նկարիչ Դանթե Գաբրիել Ռոսեթին, Ֆրանսիայում փախուստ տալով Էդուարդ Մանեի փարիզյան արվեստանոցից, բացականչել էր. «Ֆրանսիական նոր դպրոցը պարզապես նեխած է եւ տարալուծված»: Որ ոչ բոլոր անգլիացի նկարիչներն էին այդքան «բռնակալական» վերաբերվում Ռենուարին, Մոնեին, Մանեին եւ մյուսներին, ինչպես նախառաֆայելյան շրջանի նկարիչները, վկայում է այն ընդարձակ ցուցահանդեսը, որը փետրվարից մինչեւ մայիսի 7-ը Լոնդոնի Բարբիկըն պատկերասրահում ներկայացվելուց հետո հունիսի 1-ից մինչեւ հուլիսի 31-ը տեղափոխվելու է Դուբլինի արդի արվեստի պատկերասրահը, հաղորդում է անգլիական «Էկոնոմիստ» հանդեսը:

Դուբլինում ծնված Ստենհոուպ Ֆորբսը, որի մայրը ֆրանսիացի էր, հրաժարվելով անգլիական նկարիչներին բնորոշ արվեստանոցային «սխոլաստիկ» մեթոդներից (որոնցով ուսուցանում էին 1880-ական թվերին Լոնդոնի ակադեմիաներում), անցնում է Լա Մանշը եւ ընդունվում Փարիզի նկարչական սրահներում սովորելու: Այնտեղ սրճարանների բոհեմական մթնոլորտում ստանում է իր իսկական նկարչական կրթությունը:

Իրենց հերթին, իմպրեսիոնիստներն Անգլիայում խիստ հիացած էին մարդկանց եւ բնության վրա լույսի անցողիկ շարժումներից եւ հիմնականում հետաքրքրվում էին միջին խավի «հասարակ» մարդկանց կյանքով: Նրանցից Ջեյմս Մակնիլ Ուիսլերը, որն Ամերիկայում ծնված լինելով Փարիզում էր ստացել իր ուսումը 1850-ական թվերին, դարձել էր այդ շարժման արվեստագետներից ամենաեռանդունը Լոնդոնում: Նրա վրձնած «Նոկտյուրն՝ կապույտով եւ ոսկեգույնով. Վեստմինստերյան կամուրջը» (1871) նկարում Լոնդոնի մառախլապատ երեկոները ներկայացված են չափազանց նուրբ ու ներդաշնակ գույներով:

Էդգար Դեգա. «Կոնկորդ հրապարակ». 1875 թ.

Բարբիկըն կենտրոնում ցուցադրված կտավներից են «Կլոդ Մոնեն անտառակի եզրին նկարելիս» (մոտ 1887), որով ամերիկացի նկարիչ Ջոն Սինգեր Սարջենտն իր հարգանքի տուրքն է մատուցել վարպետին:

Ֆրանս-պրուսական պատերազմի ժամանակ ֆրանսիացի արվեստագետներից մի քանիսը Լոնդոն էին ժամանել: Նրանց՝ այստեղ ստեղծած կտավները չեն կրում հայրենիքում կատարվող արյունալի դեպքերի կնիքը: Կամիլ Պիսարոն, օրինակ, բառացիորեն հրապուրված էր Լոնդոնի արվարձանային կյանքով, որն անվանել է «չափազանց հրապուրիչ»: Անգլիական ծագում ունեցող Ալֆրեդ Սիսլին Թեմզայի հովվերգական տեսարաններ է նկարել համարձակ վրձնահարվածներով: Մյուս կողմից, շոտլանդացի նկարիչներից այսպես կոչված «կոլորիստները» շատ ավելի վառ երեւակայությամբ են անդրադարձել Ֆրանսիայում կատարվող իրադարձություններին, քան նրանց անգլիացի գործընկերները: Բայց անվիճելի է. ֆրանսիացիներն իշխում են իմպրեսիոնիզմի գլխավոր ուղղությունների վրա:

Տ. Օ.

digitised by A.R.A.R.@

Ազգ

Մարզական

ՖՈՒՏԲՈԼ

Կախարդական «Միլանը»

ԳՐԻԳՈՐ ԱՍՐՅԱՆ,
Վալանս, Ֆրանսիա

1986 թ-ից ի վեր, երբ «Միլանը» դարձավ «արքայի» Սիլվիո Բեռլուսկոնիի արբանյակը, այս թիմը ղեկավարվում է մի մեծ ֆիրմայի նման, ուր ամեն մի խնդիր անխուսափելի ձեւով իր լուծումն է գտնում: «Միլանը» նման է անխափան ժամացույցի: Թիմը ղեկավարվում է ամենաբարձր պրոֆեսիոնալ մակարդակով: Այսօր «Ռոսսոներոն» («Միլանին» այդ կերպ այսպես են ասում իր կարմիր-սեւ գույների համար), որն անգլիացի Կիլպինգի կողմից հիմնվել է 1899 թ-ին, դարձել է ոչ միայն Իտալիայի, այլեւ ամբողջ աշխարհի ամենաուժեղ եւ տիտղոսակիր թիմերից մեկը, եթե ոչ ամենաուժեղը: «Միլանը» միայն վերջին 6 տարիների ընթացքում 3 անգամ նվաճել է Եվրոպական երկրների չեմպիոնների գավաթը եւ մի քանի օր հետո այդ պատվավոր մրցանակը երկրորդ հերթական անգամ վիճարկելու է Հոլանդիայի «Այաքս» թիմի հետ: 1986 թվականի մարտի 24-ին, երբ ֆրանսիացի մեծահարուստ Բեռնար Տապին ստանձնեց Մարսելի «Օլիմպիկի» նախագահի պաշտոնը, Իտալիայում նույնը կատարեց ոչ պակաս մեծահարուստ Սիլվիո Բեռլուսկոնին, որը դարձավ «Միլան» ակումբի 20-րդ նախագահը: Կարճ ժամանակում Սիլվիո Բեռլուսկոնին «Միլանի» շուրջը համախմբեց Կալչիոյի տիֆոզիներին (ֆուտբոլասերներին): «Հիշում էի մանկությունս, երբ հայրիկիս ձեռքը բռնած գնում էի Միլանի «Սան Սիրո» մարզադաշտ: «Միլանի» ղեկը ստանձնելն ինձ համար եղավ այդ հուշերի հետ կապված մի պարտականություն», ասում է Սիլվիո Բեռլուսկոնին: Բայց ինչպես հավատալ նրան, իմանալով հանդերձ, որ ամեն ինչ կառուցում է մի կայսրության նման, ստրատեգիկ ձեւերով եւ բոլոր գործողությունները տանում են դեպի շահը:

Դժվար թե աշխարհում որեւէ ակումբ ունենա հաղորդակցության այնպիսի ուժեղ միջոցներ, ինչպիսին «Միլանը»: Բեռլուսկոնին կարծես սիրում եւ հարգում է ֆուտբոլը: Բայց երբ մեծ պայքար է տանում քաղաքական եւ ֆինանսական աշխարհում, ամեն ինչ նպատակամղում է հաղթանակի համար: Այսօր «Միլան» թիմի մարզահամալիրն իր խաղադաշտերով, բուժարանով, լողավազաններով, հյուրանոցներով, ճաշարաններով, դիսկոտեկներով եւ զվարճանքի այլ սրահներով աշխարհի ամենալավ մարզահամալիրներից մեկն է, եթե ոչ ամենալավը: Թող մեր հայրենակից Ալբեր Արսլանյանն ինձ ների, որն ինչպես գիտեք, Ֆրանսիայում ունի շքեղ մարզահամալիր:

«Միլան» թիմի երկրորդ դեմքը Ադրիանո Գալիանին ասում է. «Միայն դրամը չէ, որ մեզ հաջողություն է բերում, այլ առաջին հերթին այն, որ ամեն ինչի մեջ ամենաճիշտ ուղիներն ենք ընտրում»:

Իտալիայի «Լա գացետա դելո սպորտ» մարզական հայտնի թերթի տնօրենն իր թերթի համարներից մեկում գրում է. «Միլանում» Բեռլուսկոնիի ժամանակաշրջանը նմանվում է մի հզոր եւ լավ կազմակերպված տիրապետության, որտեղ իշխում է նոր միտքը»: Մեկ տարի առաջ Սիլվիո Բեռլուսկոնին, երբ Իտալիայի վարչապետն էր, ներկա էր լինում իր թիմի «Ռոսսոներոյի» ամեն մի խաղին: Նրա սեփական ուղղաթիռը ամեն շաբաթ ժամը 13-ին վայրէջք էր կատարում «Միլանի» համալիրում եւ Բեռլուսկոնին Նապոլեոնի, կամ մի գեներալի պես ղեկավարում էր մարզական իր բանակին: Բեռլուսկոնին 8 ամիս շարունակ ղեկավարեց Իտալիայի քաղաքական կառույցները, բայց երբ քաղաքական ասպարեզում տապալվեց, սկսվեցին նրա ֆինանսական կոնցեռնի ծանր օրերն ու մեծ կորուստները: Հիմա Բեռլուսկոնին իր թիմի ելույթներին հետեւում է միայն հեռուստատեսությամբ: Ճիշտ է, «Միլանի» մասին հաղորդում տվող հեռուստակայանը նույնպես իր սեփականությունն է: Բեռլուսկոնին հսկում է իտալական լրատվության միջոցների (հեռուստատեսություն, թերթեր...) մի մեծ բաժին:

«Միլանի» պաշտպանական պատնեշը ճեղքել շատ դժվար է

«Միլանի» նվաճումները

- 14 անգամ Իտալիայի չեմպիոն (1901-1994 թթ).
- 4 անգամ Իտալիայի գավաթակիր (1967, 1972, 1973, 1977)
- 5 անգամ Եվրոպայի չեմպիոնների գավաթակիր (1963, 1969, 1989, 1990, 1994)
- 2 անգամ Եվրոպայի գավաթակիրների գավաթակիր (1968, 1973)
- 3 անգամ Եվրոպայի սուպերգավաթակիր (1989, 1990, 1995)
- 3 անգամ միջմայրցամաքային գավաթակիր (1969, 1987, 1990)
- 1 անգամ աշխարհի ակումբային թիմերի չեմպիոն (1987)

ՀՐԱՁԳՈՒԹՅՈՒՆ

Դիպուկ կրակոցներ

Գնդակային հրաձգության Հայաստանի առաջնությունում կրկին այրի ընկավ միջազգային մրցումների հաղթող գյումրեցի Հենրիկ Նորիկյանը: Նա չեմպիոնի կոչումը նվաճեց շարժվող թիրախի եւ շարժվող նոպատակակետի մրցումներում: Երեւանցի Նորայր Բախտամյանն առաջին տեղ գրավեց օդամղիչ ատրճանակի հրաձգության մրցումներում: Օդամղիչ հրացանի կրակահերթերում լավագույն արդյունքը ցույց տվեց Գեւորգ Չոհրաբյանը: Կանանց օդամղիչ ատրճանակի մրցումներում հաջողությունն ուղեկցեց Արուսյակ Ոսկանյանին, իսկ օդամղիչ հրաձգության մրցումներում Ստելլա Հովհաննիսյանին: «Հետաքրքիր է, որ այդ մրցումներում հաշվարկից դուրս հանդես եկան Հայաստանի եւ ԽՍՀՄ նախկին չեմպիոններն ու միջազգային մրցումների հաղթողները: Երկրաշարժից հետո հրաձգային սպորտն առհետացավ Գյումրիում: Եւ ահա շնորհիվ լուսավորության նախարարության, Գյումրիում բացվել է հանրապետության մասնագիտացված հրաձգային մարզադպրոցի մասնաճյուղ: Մենք հույս ունենք, որ մարզական հիանալի ավանդույթներ ունեցող քաղաքում կածնեն նաեւ դիպուկ կրակողների հիանալի վարպետներ: Այժմ մեր հրաձիգները սպասում են պատասխանատու մեկնարկներ Մյունխենում կայանալիք աշխարհի գավաթի խաղարկության (10-17 հունիսի) եւ Եվրոպայի առաջնության մրցումներում (25 հուլիսի-4 օգոստոսի): Առայժմ դեռ վերջնականապես որոշված չէ աշխարհամասի առաջնության անցկացման վայրը: Բայց հայտնի է, որ այն տեղի կունենա կամ Շվեյցարիայում, կամ Ֆրանսիայում: Այդ խոշոր մրցումներում մեր հանրապետության հավաքականը կգլխավորի օլիմպիական չեմպիոն Հրաչյա Պետիկյանը», Սնարի թղթակցի հետ զրույցի ժամանակ ասաց Հայաստանի պաշտպանության [?] հրաձգության գլխավոր մասնագետ Դերենիկ Կարապետյանը:

ՖՐԱՆՍԻԱ

Յուրի Ջորկաեֆը զայրացել է

Հայերը Ֆրանսիայի առաջնությունում

ԱՇՈՏ ՊՈՂՈՍՅԱՆ,
Փարիզ

Ֆրանսիայի առաջին դիվիզիոնի առաջնության 34-րդ տուրում «Մոնակոն» սեփական հարկի տակ հաղթեց «Լենս» թիմին: 71-89 րոպեների ընթացքում իրար ետեւից երեք գոլի հեղինակ դարձավ Յուրի Ջորկաեֆը: Անցյալ տարի այս ֆուտբոլիստը 19 գնդակով ճանաչվեց Ֆրանսիայի առաջնության գլխավոր ռմբարկու: Այս տարի նա երկար ժամանակ ստվերում էր եւ հիմա 12 գնդակով ռմբարկուների ցուցակում ընթանում է 5-րդ տեղում: Այս մրցույթում առաջին տեղում է առաջատար «Նանտի» ֆուտբոլիստ... տակ 1-0 հաշվով հաղթեց «Ռեյմսին», եւ միակ գոլի հեղինակ դարձավ Թարարյանը, որը 32-րդ րոպեին գեղեցիկ գլխով հարվածով հաղթանակ բերեց իր թիմին: Թարարյանն արժանացավ 6 բալի, որն իր թիմի ամենաբարձր գնահատականն է: «Կաննի» թիմի կազմում հանդես եկան 2 հայ ֆուտբոլիստներ. Ժիլ Համբարձումյանն ու Պասկալ Պետրոսյանը: «Կաննը» հյուրընկալեց «Ստրասբուրգին» եւ բավարարվեց ոչ-ոքի արդյունքով 2-2: Պետրոսյանի գնահատականն է 6 բալ, իսկ Համբարձումյանն արժանացավ 5 բալի: Ի դեպ, «Ստրասբուրգի» կազմում հաջող խաղաց Մոսկվայի «Սպարտակի» նախկին խաղացող Մոստովոյը, որն արժանացավ 7 բալի: Մոստովոյն առաջնությունում խփել է 6 գնդակ:

Ֆրանսիայի առաջին դիվիզիոնի առաջնության մրցաշարային աղյուսակը վաղաժամ զլխավորում է «Նանտը», որը կարելի է ասել, գործնականում ապահովել է չեմպիոնի կոչումը: Համենայն դեպս, «Նանտը» 2-րդ տեղում ընթացող «Լիոն» թիմից առաջ է անցել 11 միավորով, չնայած մեկ խաղ էլ ավելին է անցկացրել: «Նանտ» թիմի հարձակվող Լոկոն, որը խփել է 19 գնդակ: 18-ական գոլի հեղինակ են դարձել Կավենիաքը («Հավր») եւ Ուեդեկը («Նանտ»): Իր անվան դիմաց 14 գնդակ ունի Մաուրիցիոն («Լիոն»): Ջորկաեֆը խփած 12 գնդակից բացի, երեք գոլային փոխանցում է կատարել, որը ռմբարկուների մեջ լավագույն ցուցանիշն է: Ընդհանրապես տաղանդավոր ֆուտբոլիստը ոչ միայն եզրափակում է գրոհները, այլեւ սիրում է խաղ կազմակերպել: Ֆրանսիայի առաջնության յուրաքանչյուր տուրում մարզական լրագրողները կազմում են խորհրդանշական հավաքական, ֆուտբոլիստներին տալով 10 բալով գնահատական: Ջորկաեֆը «Լենսի» հետ խաղում արժանացել էր 8 բալի, որը շատ բարձր ցուցանիշ է: Նա ընդգրկվել է տուրի խորհրդանշական հավաքականում: Հայ ֆուտբոլիստներից հերթական տուրը հաջող անցկացրեց նաեւ Թարարյանը, որը հանդես է գալիս «Նիս» թիմում: Վերջինս սեփական հարկի

Ֆրանսիայի առաջնության աղյուսակը 34 տուրից հետո.

	Խ	Հ	Ո	Պ	Մ
1. «Նանտ»	34	20	13	1	73
2. «Լիոն»	33	17	11	5	62
3. «Սեն Ժերմեն»	33	18	6	9	60
4. «Լենս»	34	14	13	7	55
5. «Մոնակո»	34	14	10	10	52
6. «Կանն»	34	15	7	12	52
7. «Օխեր»	34	11	17	6	50
8. «Բորդո»	34	13	9	12	48
9. «Ստրասբուրգ»	34	12	11	11	47
10. «Հավր»	34	12	11	11	47
11. «Մեց»	33	13	7	13	46
12. «Մարտիգ»	34	11	12	11	45
13. «Բաստիա»	34	10	9	15	39
14. «Ռենն»	34	9	11	14	38
15. «Նիս»	34	10	8	16	38
16. «Լիլ»	34	10	8	16	38
17. «Մոնպելյե»	34	8	13	13	37
18. «Սենտ Էտիեն»	34	9	8	17	35
19. «Կաեն»	33	9	5	19	32
20. «Սոշո»	34	6	5	23	23

«ՖՈՐՄՈՒԼԱ-1»

Հարգեցին Սեննայի հիշատակը

Ուղիղ մեկ տարի առաջ «Ֆորմուլա-1 ի» աշխարհի առաջնության ծրագրով Սան Մարինոյի «Մեծ մրցանակի» խաղարկությունը հազիվ էր սկսվել, երբ աշխարհի եռակի չեմպիոն, բրազիլացի Աերտոն Սեննայի «Ուիլյամս Ռենո» մակնիշի մեքենան Տամբուրելլոյի շրջադարձում 300 կմ/ժամ արագությամբ մխրճվեց պատնեշի մեջ եւ մեծ ուժգնությամբ հարվածեց արգելապատին: Հինգանգամյա ճանապարհին Աերտոն Սեննան վախճանվեց: Մեկ տարվա ընթացքում մեծ դժբախտության վերքերը դեռ չեն բուժվել: Այնպես, որ օրերի Սեննայի մասին հիշողություններն ու նրա համբավը ավելի մեծ ժողովրդականություն են ստանում ամբողջ աշխարհում: Մեկ տարի է, որ «Ֆորմուլա-1 ի» աշխարհի փնտրում է Սեննայի մահվան պատճառները, բայց ի զուր: Սեննայի մահից ճիշտ մեկ տարի անց, Սան Մարինոյի այս տարվա «Մեծ մրցանակի» խաղարկության մասնակիցները մրցումների սկսվելուց քառորդ ժամ առաջ հավաքվելով Իմոլլա մարզադաշտում, որտեղ զոհվել է աշխարհահռչակ անմոռանալի ավտոարշավորդը, մեկ րոպե լռությամբ հարգեցին Սեննայի հիշատակը: Նրա հոգու համար աղոթեցին նաեւ Իմոլլայում հավաքված տասնյակ հազարավոր մարզասերներ: Սան Մարինոյի «Մեծ մրցանակում» հաղթեց անգլիացի Դեյմոն Հիլը, որը Սեննայի պես վարում էր «Ուիլյամս Ռենո» մակնիշի մեքենան: Դա Հիլի անընդմեջ երկրորդ հաղթանակն էր աշխարհի առաջնության ընթացիկ շրջանում: Դեյմոն Հիլը հաղթանակից առաջ Իմոլլայի «Մեծ մրցանակի» խաղարկությունում իր «ներկայությամբ» հիշեց Աերտոն Սեննային:

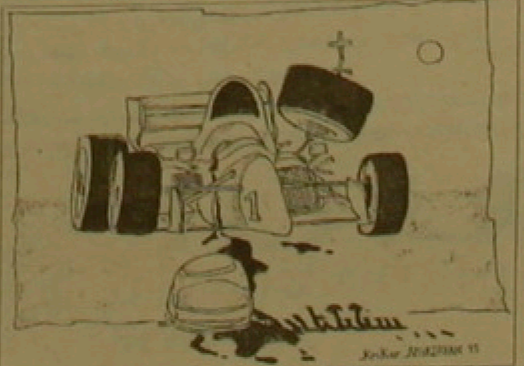

ԽԾԲՆԿԱՐ

Բռնցքամարտիկն ազգային հերոս

Բեռլինում տեղի ունեցած բռնցքամարտի աշխարհի առաջնությունում չեմպիոնի կոչումը նվաճած 54 կգ քաշային Ռայմկուլ Մալակբեկովին (էլիստա) Կալմիկիայի նախագահ Կիրսան Իլյումժինովը հատուկ հրամանով շնորհել է հանրապետության հերոսի կոչում: Ուշագրավ է, որ ինքը՝ Կիրսան Իլյումժինովը ուժեղ շախմատիստ է եւ բռնցքամարտի մեծ սիրահար, իսկ Ռայմկուլ Մալակբեկովը, որը հանդես էր գալիս Ռուսաստանի դրոշի ներքո, չեմպիոնական ճանապարհին, կիսաեզրափակիչում հաղթեց մեր հանրապետության ներկայացուցիչ Արթուր Միքայելյանին (Վանաձոր):

Բրազիլիան կրկին առաջին տեղում

Ֆուտբոլի միջազգային ֆեդերացիան հրապարակել է վերջին տվյալներով ֆուտբոլային հավաքականների համաշխարհային դասակարգման հերթական ցուցակը: Առաջատար եռյակի դասավորության մեջ փոփոխություն չկա: Կրկին ցուցակը գլխավորում է աշխարհի եռակի չեմպիոն Բրազիլիայի հավաքականը: Երկրորդ տեղում է աշխարհի փոխչեմպիոն Իտալիայի հավաքականը: Երրորդ դիրքը զբաղեցնում է Եվրոպայի առաջնությունում Հայաստանի հավաքականի առաջիկա մրցակիցը՝ Իսպանիայի հավաքականը:

ՀՀ ԳԱՎԱԹ

Ովքե՞ր կլինեն եզրափակչում

Այսօր տեղի կունենան ՀՀ ֆուտբոլի գավաթի չորրորդ խաղարկության կիսաեզրափակիչ փուլի պատասխան հանդիպումները, եւ հայտնի կդառնան մայիսի 28-ին կայանալիք եզրափակիչի մասնակիցները: Հանրապետության չեմպիոն Գյումրիի «Շիրակը» հյուրընկալելու է Աբովյանի «Կոտայքին», իսկ գավաթակիր Երեւանի «Արարատը»՝ Արարատի «Ցեմենտին»: Երեւանյան խաղը «Հրազդան» մարզադաշտում սկսվելու է ժամը 17:30-ին: Հիշեցնենք, որ կիսաեզրափակիչի առաջին խաղում «Շիրակն» անսպասելիորեն 1-2 հաշվով զիջել է «Կոտայքին», իսկ Արարատում տեղի ունեցած «Ցեմենտ»-«Արարատ» հանդիպումն ավարտվել է ոչ-ոքի՝ 1-1: Այնպես որ, պատասխան հանդիպումներում լարված եւ անզիջում մրցակցություն է սպասվում:

Բաժինը վարում է
ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Օրվա դեպքեր

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

ԼՂՀ-ում ընտրվեց եւս չորս պատգամավոր

Մայիսի 15-ին կայացան ԼՂՀ ժողովրդական պատգամավորների ընտրությունների կրկնակի քվեարկություններ: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Սուրեն Օհանջանյանը հայտնում է, թե արդյունքները վկայում են ընտրությունների անցկացման կազմակերպվածության մասին: Հանրապետության վեց ընտրատարածքներում քվեարկողների մասնակցությունը կազմել է 79,7 տոկոս: Ընտրված պատգամավորներն են Էմմա Գաբրիելյան (Ստեփանակերտի թիվ 1 ընտրատարածք), Աշոտ Սարգսյան (Ստեփանակերտի թիվ 11 ընտրատարածք), Սերուժան Հարությունյան (Շոշի թիվ 25 ընտրատարածք), Ռոմա Կարապետյան (Մաղավուզի թիվ 28 ընտրատարածք): Ստեփանակերտի թիվ 2 ընտրատարածքից, որտեղ քվեարկվել են պատգամավորության թեկնածուներ Կարեն Օհանջանյանը եւ Սուրադ Պետրոսյանը, վերջինիս կողմից գրավոր բողոք է ներկայացվել կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով: Հանձնաժողովի անդամների եւ Ստեփանակերտի վարչակազմի կողմից կստուգվեն քվեարկության արդյունքներն այդ ընտրատարածքում եւ կամփոփվեն: Իշխի թիվ 25 ընտրատարածքում պատգամավորության թեկնածուներ Արթուր Ավետիսյանը եւ Էրիկ Խաչատրյանը չեն հավաքել համապատասխան քանակի ձայներ եւ այդ պատճառով էլ վերոհիշյալ ընտրատարածքում պատգամավոր չի ընտրվել: Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը, ինչպես տեղեկացնում է Սուրեն Օհանջանյանը, մայիսի 17-ի հերթական նիստում քննարկվելու էր ընտրատարածքային ընտրական հանձնաժողովների ներկայացրած առաջարկությունները եւ գրանցվելու էր նորընտիր ժողովրդական պատգամավորներին: Այն ընտրատարածքներում, որտեղ պատգամավորներ չեն ընտրվել, նախնական տվյալներով նոր ընտրություններ կանցկացվեն հունիսի 30-ին:

ՆԱԻՐԱ ՀԱՅՐՈՒՄՅԱՆ

«Հայաստանը նազ է անում փոխադարձ ժեստ անելու հարցում»

Նման վերտառությամբ հոդված է հրապարակել թուրքական «Ենի Յուզըլ» թերթը մայիսի 13-ի իր համարում: Հոդվածագիրն ընդգծում է, որ Հայաստանն ուշացնում է Լաչինից հեռանալու մասին իր խոստման իրականացումը: Թուրքիան բացեց Հայաստանի օդային միջանցքը, Հայաստանը եւ Ադրբեջանը հայտարարեցին, թե արդեն կարձակեն ռազմագերիներին, եւ այժմ, ըստ «Ենի Յուզըլի» Ադրբեջանը սպասում է, որ Հայաստանը հեռանա ադրբեջանական գրավված տարածքից: «Մինչդեռ Բաքուն վստահ չէ, որ այդ ժեստը պետք է իրականանա մայիս ամսվա ընթացքում, թեեւ Թուրքիայի արտգործնախարարությունն այդպես է ակնկալում», գրում է թերթը:

Ադրբեջանի փոխարտգործնախարար Թոֆիկ Զուլֆուգարովը հայտարարել է, թե չի հավատում հայերին, երբ նրանք ասում են, որ դժվարագույն հարցը ղարաբաղցիներին համոզելն է: «Հայերը թուրք եւ ամերիկացի պաշտոնյաներին հայտնել էին, որ իրենք պատրաստ են հեռանալ որոշ տարածքներից, սակայն չեն կարողանում համոզել ղարաբաղցիներին»: Ադրբեջանական կողմի կարծիքով, ԱՄՆ-ն բավարար ուժով չի «ճնշում» Հայաստանին, իսկ Ռուսաստանը, գործադրելով իր կշիռը Մինսկյան խմբում, պաշտպանում է իր դաշնակցին (Հայաստանին): Հեյդար Ալիեւը նույնպես օրերս հայտարարություն է արել, որ երբ Հայաստանը հեռանա իր գրաված տարածքներից, հնարավոր կլինի խոսել Ղարաբաղի կարգավիճակի մասին: Դա նշանակում է, ենթադրում է թուրքական թերթը, որ Բաքուն դեռեւս հույս ունի Հայաստանի կողմից ժեստ անելուն: ԼՏ

ԿՈՎԿԱՍ

«Չեչեն ժողովրդի կողքին պայքարի մեջ են նաեւ Կաբարդայի զավակները»

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

Մեր հատուկ թղթակից, Նալչիկ

Քաղաքական խռովքի կայունությունը Կաբարդա-Բալկարիայում խաբուսիկ է: Հանրապետությունը, ներգրավված լինելով ռուսական Մոսկվայի կողմից սանձազերծված ինտեգրացիոն գործընթացի մեջ, առաջին հայացքից կարծես հեռու է ինչպես ազգամիջյան պայքարներից, այնպես էլ Չեչնիայում ընթացող պատերազմից: Աբխազական հակամարտությունում, ինչպես հայտնի է, հյուսիսկովկասյան ժողովուրդները բոլոր հնարավոր եղանակներով աջակցել էին Վլադիսլավ Արձինբայի վարած քաղաքականությանը: Ռուսաստանը ձգտում է ստեղծել մի շարք հնազանդ ռազմաոստիկանական «ինքնավարությունների»: Կաբարդա-Բալկարիայի Հանրապետության նախագահ Վալերի Կոկովի «հարգելի եւ վստահելի անձ» լինելը հենց Բորիս Ելցինի բնորոշմամբ վկայում է այդ պորտում ՌԴ ձեռք բերած հաջողությունը: Մինչդեռ ազգամիջյան փոխհարաբերությունները հանրապետությունում թեժանում են մեծ լարվածությամբ եւ բալկար-կաբարդին միանգամայն տարբեր ազգությունների քաղաքական անջատումը երկարաձգվում է նաեւ Չեչնիայում ընթացող ռազմական գործողությունների պատճառով: Դեռեւս 1991-ի դեկտեմբերի 29-ին բալկար ժողովուրդը համագումարի միջոցով արտահայտեց իր անկախ ինքնավարության ստեղծման գաղափարը: Դա չընդունվեց հանրապետության մեծամասնություն կազմող կաբարդացիների կողմից, որոնց ձեռքերում էին գտնվում նաեւ ղեկավարման ու կառավարման բոլոր լծակները: Ռուսական բնույթի հանրապետության ստեղծումը կասեցրեց անկախացման գործընթացը: Ներկայումս

երկու ազգությունների միավորում է չեչեն ժողովրդի պայքարի հանդեպ ընդհանուր համակրանքը: «Ռուսաստանը արդեն պարտված է, Չեչնիան այլեւս երբեք չի լինի կայսրության կազմում» կաբարդինյան ամենահեղինակավոր «Ադիղեյ խասե» հասարակական-քաղաքական կազմակերպության նախագահ Վալերի Խատաժուկովի կարծիքն է հանրապետության բնակչության մեծամասնությունը: «Մայիսի 16-ին վերադարձավ Դուդաեւ: Ես կարող եմ վկայել, որ յուրաքանչյուր օր դաշնակից զորքերից զոհվում է շուրջ 50 հոգի: Ես հպարտ եմ, որ չեչեն ժողովրդի կողքին պայքարի մեջ են նաեւ Կաբարդայի զավակները: Վերջիններիս թիվը ցանկացած պահի կարող է աճել 2-3 անգամ, եթե միայն այդ է խնդիրը: Ինչ վերաբերում է մեր հանրապետության իշխանություններին, ապա նրանք դավաճաններ էին, Մոսկվայի մարիոնետներ, եւ երկար չեն պահի իրենց աթոռները»:

Պատասխանելով այն հարցին, թե ինչով է պայմանավորված ռուս-չեչենական պատերազմի տեղայնացված բնույթը, պրն. Խատաժուկովը նշեց, որ «ի տարբերություն Արձինբայի, Դուդաեւը այժմ է ընկնում խիստ ընդգծված քաղաքականությամբ: Նրա սխալներից է նաեւ այն, որ արհամարհելով Հյուսիսային Կովկասի պրոֆեսիոնալ կառավարիչներին, Դուդաեւը միեւնույն ժամանակ արհամարհել է բնակչության պատրաստակամությունը, բայց այնուհետեւ մենք կողմ ենք նրա վարած քաղաքականությանը»:

Ջոհար Դուդաեւի վերադարձի փաստն ընդունեց նաեւ բալկար ժողովրդի ազգային խորհրդի նախագահ, չեչեն առաջնորդի եւ կար տարիների ընկեր գեներալ-մայոր Սուֆիան Բեպաեւը: Այնուամենայնիվ, նա էլ իր աջակցությունը հայտնեց չեչեններին, «որոնք բոլորից առավել են լինել ազատ ու անկախ»:

Խուսափելով ակնկալվող իրադարձությունների հետագա զարգացումից, Կաբարդա-Բալկարիայի նախագահ Վալերի Կոկովը արգելել է անցկացնել հանրահավաքներ եւ այլ միջոցառումներ կապված Չեչնիայի պատերազմի հետ: Եւ դա հաջողվում է կառավարությանը: Այնուամենայնիվ, բնակչության կարծիքն է, որ «դա երկար շարունակվել չի կարող»: ■

ՀԱՄԱՌՈՏ

Մութալիբովը ձերբակալվել էր որպես կովկասցի

ՄՈՍԿՎԱ, 17 ՄԱՅԻՍ, ՍՆԱՐԲ ԽՍԱՊՐԵՍ: Ադրբեջանի նախկին նախագահ Այազ Մութալիբովի Մոսկվայում ձերբակալությունը չի եղել նախօրոք պլանավորված ձեռնարկում, հայտնել է խաբար սերվիս գործակալությանը ՌԴ-ում ԱՀ-ի դեսպան Ռամիզ Ռզաեւը: Նրա ասելով, պետության նախկին ղեկավարը ձերբակալվել էր իբրեւ «կովկասյան ազգության պատկանող անձ» եւ ազատվել էր անմիջապես այն բանից հետո, երբ պարզվել էր, որ նա գրանցված է Վլադիմիրյան մարզում: Դիվանագետը նաեւ նշել է, թե Մութալիբովը իբրեւ պետական հանցագործ ենթակա չէ հանցագործների փոխադարձ հանձնման մասին ադրբեջանա-ռուսաստանյան պայմանագրի գործողությանը: «Տվյալ հարցը այժմ ակտիվորեն քննարկվում է կառավարական մակարդակով», ընդգծել է Ռզաեւը:

Վրաստան. Ոստիկանների հատուկ գաղութ

ԹԲԻԼԻՍԻ, 17 ՄԱՅԻՍ, ՍՆԱՐԲ ԽՍԱՊՐԵՍ: Վերջին երկու տարում ներքին գործերի մարմիններից տարբեր իրավախախտումների համար աշխատանքից ազատվել է ավելի քան 800 ոստիկան, որոնց դեմ հարուցվել է քրեական գործ, հայտնել է հասարակայնության հետ հանդիպման ժամանակ Վրաստանի ՆԳՆ ղեկավար Շոթա Կվիրայան: Նա նշել է, որ նախարարության 360 նախկին աշխատակիցներ այժմ իրենց կալանավորման ժամկետն են անցկացնում Խոնի շրջանում նրանց համար հատուկ ստեղծված գաղութում:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Շատ լավ վիճակում է ճապոնական կահույք (ննջասենյակ), 3 կտոր, թողարկման 1993 թ. Գինը 800 դոլար. Հեռ. 63-12-57

ԵՐԵՎԱՆ

«Նոր» բանկը հույս ունի մարել մնացած պարտքերը

Մայիսի 16-ին կայացավ «Նոր» առեւտրային բանկի ավանդատուների ժողովը՝ ծանր վիճակում հայտնված բանկի հետագա անելիքը որոշելու համար: «Հայկանդոլուս» կանանց կուսակցության ավանդատուների շահերի պաշտպանության խորհրդի նախագահ, «Նոր» բանկի ավանդատուների հանձնաժողովի նախագահ Զավեն Բաղդասարյանը ասաց, որ մայիսի 1-ի դրությամբ բանկը պարտք է մնում ավանդատուներին 950 հազար դոլար: Բանկը ունի 480 հազար դոլարի ժամկետանց փոխառական վարկեր: 442 հազար դոլարի ժամկետանց փոխառությունների գործեր հանձնված են Սպանդարյանի շրջանի դատախազությանը: Նրա խոսքերով՝ 1994թ. վերջի տվյալներով «Նոր» բանկի դեպոզիտները կազմում էին 1 մլն. 360 հազար դոլար: Բանկը տրամադրել էր հետեւյալ վարկերը. 620 հազար դոլար, 120 մլն. ՌԴ ռուբլի եւ 800 հազար դրամ: Բանկի տնօրեն Աշոտ Գրիգորյանը տեղեկացրեց, որ ներկայումս բանկը ունի 1800 ավանդատու, մինչդեռ դեկտեմբերին նրանց թիվը եղել է 18 հազար: Նա ավանդատուներին խնդրեց չխանգարել բանկի գործունեությանը, ինչը հնարավորություն կտա նորմալ աշխատել եւ գոյացած եկամուտներն ամեն ամիս բաժանել ավանդատուներին: Նրա խոսքով, բանկը անցյալ տարվա օգոստոս-սեպտեմբեր ամիսներին ստացել էր ամսական 60-70 հազար դոլար եկամուտ:

ՀՀ կենտրոնական բանկի լրատվական կենտրոնից Նոյյան տապանի թղթակցին տեղեկացրին, որ անցյալ տարվա վերջին ԿԲ-ն բավականին ցածր տոկոսներով «Նոր» բանկին տրամադրել է վարկեր ծանր վիճակից դուրս գալու համար:

Ժողովին ներկա էին նաեւ «Հայկանդոլուս» կանանց կուսակցության ներկայացուցիչները, որոնք ստորագրություններ էին հավաքում պատգամավորական ընտրություններին մասնակցելու համար: ԼՏ

ՀԱՄԱՌՈՏ

240 քաղբանտարկյալ ԿԺԴՀ-ում

ԿԺԴՀ-ում «հակապետական գործունեության» համար այժմ իրենց պատիժն են կրում շուրջ 240 քաղբանտարկյալներ: Նրանք պահվում են Փհենյանի այսպես կոչված «վերականգնողական կենտրոնում»: Ինչպես հաղորդում է մայիսի 17-ին ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակիցը, հյուսիսկորեական իշխանություններից ստացել է «Միջազգային ամնիստիա» միջազգային իրավապաշտպան կազմակերպությունը, որի պատվիրակությունը վերջերս այցելել է Հյուսիսային Կորեա: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԱՊՀ երկաթուղայինները քննարկում են ընդհանուր հիմնախնդիրները

Փոխադրողության հրատապ հիմնախնդիրները կքննարկեն ԱՊՀ երկրների երկաթուղային գերատեսչությունների ղեկավարները մայիսի 18-19-ը Օդեսայում: Այդ մարմինը ստեղծվել է 1992 թվականին միջկառավարական համաձայնագրի հիման վրա՝ կապված ԱՊՀ պետությունների երկաթուղիների աշխատանքի կոորդինացման կենտրոնական անհրաժեշտության հետ: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Տեղափոխման նպատակահարմարությունից ելնելով, Արդշինբանկի վարչության որոշմամբ, լուծարվել է Արդշինբանկի «Արաս» բաժանմունքը: Բաժանմունքի հաճախորդների սպասարկումը կկատարվի Արդշինբանկի Սպանդարյանի բաժանմունքում:

Վարչության նախագահի աշխատակազմ

Հեռախոսային ապարատ «Պրոտոն»
Հուսալի եւ էֆեկտիվ (ք. Մինսկ)

Ֆունկցիոնալ հնարավորությունները

■ Կարճ եւ կանչի ձեւ զանգահարողի հեռախոսահամարը, ինչպես նաեւ կնոպի ձեւ նախկինում զանգահարած 67 հեռախոսահամարները եւ կիրառտարի դա դիսփլեյի վրա:
■ Կոդի ձեւ զանգահարել ժամանակավորապես գրանցված հեռախոսահամարներով եւ կնքելով, երբ կապ կլինի:
■ Կիսի եւ կնքավարի ձեւ անհրաժեշտ 40 համարներից ցանկացածը քաղաքային կոդերում բնդմիջումներով
եւ մի շարք այլ ֆունկցիաներ:

Ապարատը նորմալ աշխատում է նաեւ Երեւանի հեռախոսային գծերում:
Արժեքը 80-90 ամերիկյան դոլար (վճ. դրամով):
Ապարատի սնուցումը՝ միայն ու միայն հեռախոսային գծից:
Հեռախոս՝ 63-76-45, 63-02-40:

ԱՆԻ.5
ՏՈՒՐԻՍՏԱԿԱՆ ՖԻՐՄԱՆ
ՀՐԱՎԻՐՈՒՄ Է.
ԵՐԵՎԱՆ → ՄԻՆՍԿ ԲՐԵՍՏ → ՎԱՐՇԱՎԱ
ԱՄԵՆԱԷԺԱՆ ԳՆԵՐԸ ՄԵԶ ՄՈՏ ԵՆ
«Էրեբունի» հյուր., 1-ին մասնաշենք, 4-րդ հարկ, 456 սենյակ, հեռ.՝ 560506

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1842 Տպաքանակը՝ 7000 Ստորագրված է տպագրության՝ 17. 05. 1995 Գինը՝ 40 դրամ

digitised by A.R.A.R.@